

Uvodnik

Jurij Paljk

Kam so volivci odšli?

Upravne volitve, na katerih smo izbirali v posameznih občinah nove uprave, so pokazale, da si večjih pretresov nihče ne želi, vsaj tisti ne, ki želi doma imeti urejeno okolje, kolikor toliko znosno družbo in občinsko upravo, ki zna opravljati osnovne administrativne dejavnosti, morda tudi kaj več, a po navadi niti ni veliko več. Hitro smo zadovoljni. Tako kažejo zadnje upravne volitve pri nas.

Volitve za sedeže v evropskem parlamentu pa so bile spet povod za volilno kampanjo, v kateri se je govorilo o vsem, le o Evropski uniji ne. In to tako v Italiji kot v Sloveniji, kjer je šlo na volitve neverjetno nizko število volivcev, kar je ponoven dokaz, da se v Sloveniji politika vse bolj odmika od ljudi in tudi zato ljudje ne verjamejo več vanjo, Evropsko unijo pa zmotno vidijo le kot biriča, ki jih peha v revščino. Seveda so lahko stranke SDS, Nova Slovenija in SLS vesele, ker jih bodo v evropskem parlamentu predstavljali Milan Zver, Patricija Šulin ter Romana Tomc za SDS, Lojze Peterle in Franc Bogovič za skupno listo Nove Slovenije in SLS, izvoljeni pa so bili še Igor Šoltes za listo Gibanja Verjamem, Ivo Vajgl za Desus ter Tanja Fajon za Socialne demokrate. Kdorkoli misli, da je izjemno lep uspeh t. i. pomladnih strank bistvenega pomena za notranjo politiko v Sloveniji, se moti, le-ta je še vedno v klinču razdora, nesodelovanja in gospodarske krize. Omeniti velja zelo lep uspeh deželne tajnika stranke Slovenska skupnost Damijana Terpina, ki je kandidiral za SDS v Sloveniji in prejel 1229 osebnih preferenc; njegova napoved, da jeseni ne bo ponovno kandidiral za deželne tajnika SSK, mu pušča veliko manevrskega prostora tudi na slovenskem političnem prizorišču, kjer primanjkuje odličnih politikov. Mlada Tanja Peric pa je kot edina slovenska kandidatinja v Italiji za SSK na listi, kjer je bil izvoljen prijatelj Slovencev Dorfmann, prejela lepih 1296 glasov. Če so evropske volitve v Sloveniji ponoven dokaz, kako malo zaupanja imajo slovenski volivci v politike in v EU, pa lahko z gotovostjo zapišemo, da se bo t. i. slovenska levica (seveda ne gre za nobeno levico, vse prej kot to!, a naj bo, na Slovenskem je ta izraz pač udomačen!) ponovno reorganizirala in na državnozborskih volitvah poleti ali jeseni spet dosegla rezultate, ki jih poznamo, seveda z novimi imeni strank in nekaj novimi obrazi. To, da je izvoljen v evropski parlament Šoltes, ki ni kandidiral niti s stranko, ampak z gibanjem, je dovolj zgovorno.

V Italiji smo volivci pokazali, da je spomin na staro Krščansko demokracijo še živ, saj se še spominjate časov, ko je slovit Indro Montanelli pisal uvodnike z naslovom: "Zamašimo si nos in pojdemo na volišča"! Tudi v tej luči lahko razumemo veliko zaušnico, ki sta jo prejela Beppe Grillo in njegovo Gibanje 5 zvezd ter ostareli Silvio Berlusconi, ki sedaj govori o tem, da bi se rad umaknil, a mu ne verjame seveda nihče. Slavil je Matteo Renzi in njegova hitra, drzna, zgovorna politika, ki sloni bolj na besedah kot na dejanjih, a dejstvo je, da je pripeljal Demokrasko stranko do doslej nikdar doseženih 40,8 odstotka glasov.

/ str. 2

Goriška v znamenju prve svetovne vojne

Izidi volitev v slovenskih občinah v naši deželi Prevladala je kontinuiteta

Na Tržaškem so izidi volilnih preizkušenj v občinah Dolina, Repentabor in Zgonik bili v skladu s pričakovanji, bodisi v Zgoniku, kjer je dosedanja odbornica Monika Hrovatin gladko zmagala, bodisi v Dolini, kjer je županjo Fulvio Premolin nasledil Sandy Klun. Na Repentaboru pa je bil prepričljivo potrjen na čelu občine Marko Pisani. Gre dejansko - tako ali drugače - za kontinuiteto v vseh primerih. V Zgoniku je po dolgem obdobju županovanja Mirka Sardoča lista Skupaj-Insieme dosegla 64,23% glasov: kandidatka levica

Hrovatinova je tako gladko premagala predstavnika SSK Dimitrija Zbogarja, ki se je s 14,31% glasov uvrstil na drugo mesto. Demokratska stranka v Dolini je s svojim kandidatom Klunom, izrazom koalicije, ki združuje Združeno levico, Občane za

posebnost se je dogodila v občini Repentabor, kjer bo potrjeni župan Marko Pisani (kot županski kandidat liste Skupaj za Repentabor je prejel 62,75% glasov) izvajal svojo funkcijo v občinskem svetu dejansko brez opozicijskih predstavnikov. Na podlagi političnega dogovora z DS, ki se je s kandidatom Napredne liste Casimirovom Cibijem s 27,12% glasov uvrstila na drugo mesto, zlasti pa zaradi preskromnega števila glasov, ki so jih prejeli ostali županski kandidati, bo lista Skupaj za

Franka Padovan

Sandy Klun

Alenka Florenin

Marko Pisani

Monika Hrovatin

Fabio Vizintin

občino Dolina, stranko Svoboda ekologija levica in stranko Slovenska skupnost (iz njenih vrst je bila dosedanja županja Fulvia Premolin), prejela 35,15% glasov; celotna grupacija pa je prejela 65,35% glasov. Prava

Repentabor računala na 8 svetnikov, 4 pa bodo iz vrst Napredne liste: skupno 12 svetnikov, kolikor jih šteje občinski svet. Fabio Vizintin je postal župan v Doberdolu s 57% glasov, na drugo mesto se je uvrstil predstavnik Liste za Doberdob Aldo Jarc (36,35%). Velik uspeh je požela dosedanja županja v Števerjanu Franka Padovan, ki je s 66,60% glasov premagala Jožka Terpina (33,40%), predstavnika levičarske liste Občanska enotnost. Krmilo sovodenjske občine bo še naprej ostalo v rokah Alenke Florenin, prav tako predstavnice liste Občanska enotnost, ki je premagala Julijana Čavdka iz vrst Slovenske skupnosti. Razkorak med obema je bil zelo velik: dosedanja županja je bila potrjena s 77,73% glasov, Čavdek pa je prejel 22,27% glasov.

Intervju

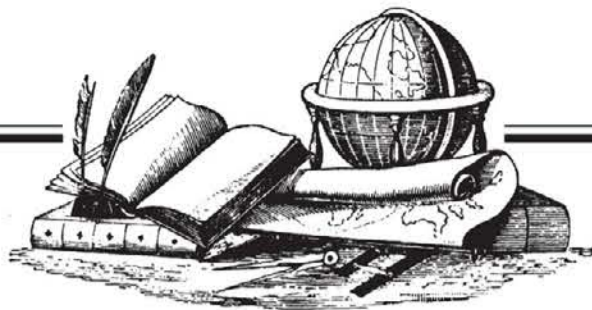
Športni direktor združenja Olympia o izjemnih uspehih odbojcarskih ekip in o zelo negotovi prihodnosti

Cerkev

Papež Frančišek je končal svoj obisk v Sveti deželi, kjer se je sestel s carigraskim patriarhom Bartolomejem

5

Srečanje na tržnici Narod in pleme

Na trgu sem se zapletel v pogovor z neko branjevko. Ko se posloviva, mi reče: "Jaz sem gospa Italija"! Mislim si svoje in grem dalje. Med potjo pa mi šine na misel: saj res, tudi pri nas imamo vse polno podobnih "političnih" imen: Tito, Benito, Adolf, Čita, da o Franc-Jozefih sploh ne govorimo... Naslednji dan sem se srečal z nekim Ukrajincom, ki je iskal sobo, ker dela v ladjedelnici. V pogovoru sem spoznal, da fant pri 38 letih sploh ne obvlada ukrajinsčine, ampak odlično govori rusko. Beseda je dala besedo in povedal mi je, da je bilo v Ukrajini do nedavnega nekaj navadnega, da so šli za nekaj časa v Rusijo, ko so končali vajeniško dobo. Tam so delali na ustreznem mestu in tudi opravili mojstrski izpit za kvalifikacijo, zato so tudi vsi njegovi kvalifikacijski dokumenti v ruščini. Zanj je nekaj normalnega, da se z vrstniki pogovarja v ruščini, saj je s tem jezikom raste in mu je ta tudi pomagala do kruha. Ko sem ga vprašal, ali zna kaj ukrajinsko, mi je lepo odgovoril: "Malo. Moja babica govori dobro, ne zna pa pisati. Med kolegi vedno govorimo samo rusko, tudi domov pišemo samo po rusko". Dodal pa je, da je tudi po mestih veliko ljudi, ki so ohranili ukrajinsčino in danes se

ta vrača tudi v šole. Obiskal me je nekdanji diplomat, ki je pol življenja prebil v Moskvi. Kot gospodarski ataše je prekoloval celotno Sovjetsko zvezo. Menda ni bilo pokrajine, kjer ne bi bil. Tudi on mi je zatrdil, da je bilo nekaj normalnega, da, kamor

so prišli Rusi, so tam ustvarili rusko enklavo, in tako je bilo samo po sebi umevno, da so tudi prvotno prebivalstvo sčasoma porusili. Zato imajo vse pribaltske dežele resen problem z narodnim jezikom, ker je v njih ruščina zelo ukoreninjena. S tem se je odprl nov problem. Ukrajina na primer ima nizek življenjski standard, v Rusiji pa je znatno višji. To pogojuje, da veliko Ukrajincev podpira Rusijo, nekaj zaradi rusifikacije, nekaj pa čisto naravno zaradi boljših življenjskih razmer, zato bi si želeli bivati pod Rusi. Nobena skrivnost ni, da se vedno velika večina ljudi odloči za boljši stan-

dard, četudi bi se morala čemu odreči, tokrat maternemu jeziku. Žal je tako in o tem se malo razmišlja.

Zanimivi so krimski Kozaki. Narodnostno pleme, imenujemo ga lahko tako, saj so vedno preživljali več časa na konju kot v postelji, zato jih še vedno marsikje imajo za nomade, četudi so ustaljeni (končno poznamo tudi ustajene nomade!). Krimski Kozaki so v preteklosti imeli zelo bogato okrasje tako na svojih oblekah kot na konjski opravi. V tem okrasju je prevladovalo zlato. Sloveli so po umetnem kovaštvu, lahko bi rekli bolj po zlatarski filigranski obrti. V Moskvi si lahko ogledate neprecenljive sablje, ščite, okrašene z dragimi kamni, ki so jih izdelovali na Krimu v 12. stoletju ali še prej. Veliko tega je v času Sovjetske zveze romalo v prestolnico, kar je bilo samo po sebi umevno, ker so tam bili vsi centralni muzeji. Ko so Kozake pod Stalinom začeli razseljevati s Krima, se je veliko njihovih dragocenosti porazgubilo. Kljub vsemu pa so krimski Kozaki imeli tudi nekaj sreče. Počasi so se začeli vračati na Krim, seveda tisti, ki niso pomrli ali jih niso pozapri ali celo likvidirali. Mali skupinici mladih je uspelo, da se je prebila na zahod in tam začela proučevati svojo zgodovino. Danes obstajata dve takšni manjši enklavi. Ena je v Parizu, druga pa je razseljena po Evropi. Med seboj so zelo povezani, ne samo narodnostno, ampak tudi sorodstveno. Rusi pa so jim vedno delali preglavice, ker niso želeli, da bi se krimski Kozaki imeli za narod, saj so jih skozi vso zgodovino imeli za pleme.

Ambrož Kodolja

S 1. strani Kam so ...

V evropskem parlamentu, kjer odločajo o naši usodi, bo sedelo odslej tudi veliko poslancev iz raznih držav, ki so odločno proti takšni Evropski uniji, kakršna je danes,

odločno proti temu, da bi bili evropski poslanci le "uslužni lakaji bogatih", kot se je slikovito izrazil neki španski politik te dni o svojih kolegih. Kakšnega posebnega navdušenja ni bilo nik-

jer, ne pred volitvami ne po njih. Na misel mi je prišel Mark Twain, ki je pred veliko leti zapisal: "Na volitve nam pustijo le zato, ker ne pomenijo ničesar odločilnega!" V tej njegovi sarkastični opazki je v bistvu zajeto mišljenje vseh tistih, ki se volitev niso udeležili. Od novih evropskih poslancev je odvisno, da vse nas prepričajo, da ni zares tako!

TRST 50-letnica prve seje deželnega sveta FJK

Avtonomija nekaterih dežel ni privilegij!

Natanko pred petdesetimi leti, bil je 26. maj 1964, je prvič zasedal deželni svet Furlanije Julijske krajine. Seja je potekala v dvorani tržaškega občinskega sveta, saj palača na trgu Oberdan še ni bila zgrajena. Polstoletno obletnico so počastili s slavnostnim zasedanjem deželnega sveta prejšnji ponedeljek, na katerem je bila vezna nit razmišljanj govornikov - predstavnikov sedanjih političnih dejavnikov - vloga, ki ga je v vseh teh desetletjih in jo še danes ima avtonomistični ustroj statuta FJK.

Avtonomija ni privilegij, je poudaril predsednik deželnega sveta Franco Jacop: o njenem temeljnem ustroju se ne smemo pogajati, saj je tudi od naše avtonomije, ki nam omogoča suvereno upravljanje raznolikih pristojnosti, odvisen razvoj same države. Tega načela se moramo držati zlasti danes, ko je tudi politična težnja Evropske unije nenaklonjena avtonomističnim sistemom. Predsednica deželne uprave Debora Serrachiani se je v svojem posegu strinjala s kritičnim mnenjem Franca Jacopa glede doprinosov, ki ga mora tudi naša dežela prispevati k ravnovesju državnega proračuna. "Naša dežela se ne bo izmikala svojim obveznostim v odnosu do države, res pa je, da so načela, s katerimi centralna oblast ravna z nami, sprta z logiko dobrega upravljanja", je dejala Serrachiani. Dodala je zato, da so linearni rezi na relaciji država-dežela izraz diskriminacijske politike. Izkušnja naše

dežele je potrdila - trdi predsednica deželne uprave -, da odgovorni federalizem prinaša pozitivne učinke upravljanemu območju, prav zato naša dežela želi več pristojnosti kot v preteklosti. Država pa naj premisli režim, ki ga v vidiku proračunske politike nalaga avtonomnim deželam, saj se z dosedanjim sistemom manevrski prostor posameznih deželnih uprav čedalje ožja. Posledica sta še Rino Bianchini, član prvega deželnega sveta FJK, in predstavnik deželnega študentskega gibanja Francesco Tognan-

stvo, da je posebnost naše dežele pozitivno učinkovala na kovanje njene avtonomije. Današnja težavna soočanja med centralno oblastjo in deželami s posebnim statutom bi morala temeljiti na večji politični osnovi. Zavedati se moramo, da avtonomija nekaterih dežel ni iz trte izvit privilegij, sad političnih ali zasebnih računov. Je dejanski odgovor na etnično, jezikovno ali geografsko posebnost nekega področja. "Če se dežele s posebnim statutom in avtonomne pokrajine upravičeno želijo razvijati tu-

Foto IG

to: le-ta je lepo spregovoril o upanju na boljšo prihodnost tudi za tiste zaslužne mlade, ki "ne morejo računati na pomoč raznih 'stricov' in ki nimajo za seboj petičnih družin". Sklepna beseda pa je pripadla častnemu gostu slavnostnega zasedanja deželnega sveta, predsedniku Ustavnega sodišča Gaetanu Silvestriju. V svoji lectio magistralis je Silvestri razmišljal o pomenu, ki ga imajo posebne avtonomije v vidiku ustavne ureditve. V svojem pregledu petdesetletne zgodovine naše dežele je Silvestri poudaril dej-

di v prihodnje, je priporočljivo, da svojo posebnost ovrednotijo, dokler ne bo le-ta postala del kulturnega in družbenega bogastva države", je dejal predsednik ustavnega sodišča. Ob tako pomembnem dogodku pa je treba žal zabeležiti negativno noto. Vsi so v svojih posegih zagovarjali avtonomijo naše dežele, ki temelji tudi na njeni razvejani etnični podobnosti: škoda, da med sejo ni bilo slišati niti besedice v enem izmed manjšinskih jezikov, zaradi katerih je naša dežela tako posebna...

IG

Povejmo na glas

Velika vojna in mir

Odmevna prireditev e' Storia je pravzaprav uvod v spominjanje na pričetek prve svetovne vojne točno pred sto leti. In ko bežno preletimo dogodke tistega časa, ki so se kako zaznamovali tudi naš narod, lahko rečemo, da je šlo za tragedijo vseh tragedij in da je zato smiselno oživljati tisto obdobje le, če ob njem razmišljamo tudi o miru. O miru, ki je vojni bolj nasproten, kot je dan nasproten noči. O miru, ki je ob krvavih vojnih freskah tako rekoč neopazen, zadržan in tih, kot je tih ubogljiv otrok. O miru, ki kot da ne premore močnih zapisov in sledi, čeprav brez njega ni nove, zdrave rasti. Brez miru ne more nastati nič dobrega, saj je življenje v prvi osebi, vojna pa je rušenje in je smrt, nesmisel in umiranje človečnosti. Mir je kot zdravje, ki se nam vse prepogosto zdi samo po sebi umevno kot normalna stvar in ne kot dar, ne kot sreča ne kot slavje, ki bi ga morali obnavljati vsak dan posebej. Vojna pa je kot bolezen, obolevost tega ali onega dela človeštva in njegove skupnosti in v večjih razsežnostih nevarnost razkrajajočega in dolgega umiranja. In v tem smislu smo od moči vojne nekako fascinirani, začuda prežeti s strahospoštovanjem, medtem ko mir s svojo blagostjo stoji ob strani skoraj nezaznaven, kar velja za vsakršen resnični blagor. Vendar nam le govorica miru lahko osvetli in razjasni pojav t. i. velike vojne, ki je s svojim apokaliptičnim uničenjem za dolga leta prekrila razlog svojega nastanka, razlog, ki kot vse stvari izhaja iz človeka, v tem pri-

meru seveda iz temnega dela njegove narave. Kako je namreč mogoče, da je stopilo v vojno več kot trideset držav in sprožilo uničenje, ki mu do tedaj ni bilo enakega? Vojno je resda pričela Avstro-Ogrska, potem pa se je bliskovito pokazalo, kako so vse druge vodilne države komaj čakale, da stopijo vanjo. Podatki govorijo, da je bil to boj za kolonije in ozemelsko prilaganje med sosednjimi državami, boj za vzpostavljane kar največje moči te ali one velesile - v tistem času so bile svetovne velesile tudi osrednje evropske države. In tako je dvignilo glavo uničenje vseh uničenj, in če pustimo ob strani materialno opustošenje, je število pokončanih življenj nepopisno shrljivo. Na slavni, ali bolje, zaradi žrtev strašljivi Soški fronti je npr. v drugi bitki skupaj na obeh straneh umrlo štirideset tisoč vojakov, v deseti bitki na obeh straneh stoosemdeset tisoč vojakov in v sedmi bitki, ki je trajala le štiri dni, več kot trideset tisoč vojakov. In to le zato, ker so države in narodi hoteli imeti več od tistega, kar jim pripada, ali pa so poravnali medsebojne račune iz preteklosti. Vsekakor so bili za doseženo milijoni in milijoni mrtvih neskončno previsoka cena in ob tem se utrne prepoznanje: dokler bo prevladovalo prepričanje, da so vojne nujne in neizogibne, se bodo še dogajale, ustvarjale pekel ter ubijale mir in človečnost. Brez človečnosti pa ni prave prihodnosti, ni smisla in je ubito vsakršno človekovo poslanstvo.

Janez Povše

Majniška deklaracija 2014 (8. maj 2014)

Pride čas, ko ni več časa za oklevanje

Skoraj sto let po prvi (1917) in četrto stoletja po drugi Majniški deklaraciji (1989) Slovenci doživljamo nove nesporazume, provokacije in odkrite sovražnosti. Iz ozadja ponovno delujejo skupine in politični vzorci, ki smo se jim uprli v času slovenske pomladi in osamosvojitve. Običajali smo na prehodu v odprto in demokratično družbo. Postavlja se vprašanje, ali smo sposobni učinkovito upravljati svojo državo. Mednarodno okolje, posebej vzhodno od nas, je negotovo. Desetletja po koncu hladne vojne se v naš in v evropski prostor ponovno vračajo izrabljene in presežene populistične in totalitarne ideje.

Priče smo:

- materialni stiski stotisočev državljanov;
- izseljevanju mladih in sposobnih ljudi, ki v Sloveniji ne vidijo prihodnosti;
- nesposobnosti oblasti za reševanje gospodarskih in socialnih vprašanj;
- vedno novim davkom ter brezglavemu zadolževanju sedanjih in prihodnjih rodov;
- brezbrižnosti oblasti, ki velikokrat brez poslušala ali sočutja odloča o pravicah državljanov brez zvez in poznanstev;
- nazadovanju šolstva in zdravstva;
- politični uporabi ustanov državne prisile, predvsem pravosodja, proti drugače mislečim;
- medijskim linčem;
- širjenju brezbrzižnosti do duha in kulture;
- zaničevanju vrednot slovenske osamosvojitve,

državljanke in nacionalne zavesti; -izgubljanju mednarodnega ugleda slovenske države.

Slovenci smo sposobni delati drugače in doseči več. To nas obvezuje, da v jasni obliki izrečemo svojo voljo, iz katere sledijo dejanja v prihodnosti. Pride čas, ko ni več časa za oklevanje. Podpisniki te listine izjavljamo in sporočamo:

Živeti hočemo v suvereni, demokratični, v Evropski uniji in Severnoatlantskem zavezištvu povezani ter gospodarsko uspešni državi slovenskega naroda:

- ki je utemeljena na spoštovanju človekovega dostojanstva, človekovih pravic in svoboščin ter na vladavini prava;
- ki spoštuje življenje, podpira družino, materinstvo in očetovstvo ter skrbi, da bodo mladi imeli v njej perspektivo;
- ki je odprta za iskanje zgodovinske resnice, očiščena ostankov totalitarne režima, zavezana spravi, medsebojnemu razumevanju in sodelovanju;
- v kateri je poklicno napredovanje urejeno v skladu z merljivimi dosežki;
- ki ima v medijskem prostoru uveljavljeno nepristransko in spoštovanje dejstev, da se lahko izražajo različne kulturne in svetovnonazorske usmeritve;
- v kateri velja pregleden sistem volitev, ki omogoča politično stabilnost in odgovornost. Živeti hočemo v državi, ki jo bomo Slovenci ter državljani doma in po svetu lahko prepoznali kot svoj dom in domovino.

POGOVOR Andrej Vogrič, športni direktor AŠZ Olympia

“Dosegli smo enkratne uspehe, obenem pa doživeli sramotno krčenje sredstev!”

Amatersko športno združenje Olympia iz Gorice je v iztekajoči sezoni uresničilo nekaj res enkratnih podvigov. Med drugim je postalo simbol uspehov, do katerih lahko privede smotno sodelovanje med društvi, ki temelji na kakovostnem delu. In vendar je pogled v prihodnost vse prej kot rožnat. O tem in drugem smo se pogovorili s športnim direktorjem Andrejem Vogričem.

Najprej iskreno čestitam za napredovanje v B2 ligo! Kako komentirate ta uspeh?

Ta uspeh je konec faze, ki se je začela pred desetimi leti, ko je Olympia ponovno nastavila organizirano mladinsko dejavnost. Štirje igralci, ki so takrat igrali v U 12, in sicer Peter Vogrič, Sandi Persoglia, Lorenzo Vizin in Jernej Terpin, so letos bili člani združene ekipe, ki je dosegla prestop v državno B 2 ligo. Rezultat je torej sad trdega, vztrajnega dela v telovadnici, ki se lahko doseže samo s programiranjem, kakovostnimi trenerji, in to dolgoročno gledano. Sicer je bil projekt, ki smo ga postavili lani, trileten. Potem ko smo v zadnjih dveh letih kot Olympia dosegli četrto mesto v deželni C ligi, smo letos združili moči štirih društev ter dosegli prestop lige že po prvem letu, in to povsem zaslužen. Tako šte-

vega in izkušenega trenerja Marchesinija, ki je skupaj s pomožnim Robertom Makucem in fizičnim trenerjem Battistutinih sestavljal kakovostno tehnično vodstvo. Val, Olympia in Naš Prapor so se kot edina slovenska društva na Goriškem vpisala v medpokrajinsko prvenstvo I. divizije. O. K. Val je poleg I. divizije vpisal še ekipi U 12 in U 13 v pokrajinsko prvenstvo. Naš Prapor je kot vsako leto vpisal prvenstvo I. divizije. Sodelovanje je bilo tako tehnično in organizacijsko kakovostno sestavljeno ter poteka v redu.

Odbojarska sezona se končuje. Kako ocenjuješ na splošno leto, ki se bliža koncu?

Leto, ki ga končujemo, bo enkratno in - mislim - neponovljivo za rezultate, ki smo jih v letošnjem letu dosegli. Vsi zastavljeni ciji so bili že doseženi. Ekipa C liga Olympia je zmagala prvenstvo, dosegla napredovanje v državno B 2 ligo in poleg tega dobila tudi deželni pokal ter se na Pokalu Triveneto uvrstila na 2. mesto s tem, da je premagala ekipo iz Veneta. Ekipa I. divizija Olympia je zmagala medpokrajinsko prvenstvo in si zagotovila možnost igranja v naslednji sezoni v deželni D ligi. Ekipa U 19 je zmagala deželno prvenstvo in bo od 5. do 8. ju-

ženska ekipa Olympia, ki je igrala prvenstvo U 16 v sklopu projekta Go-volley, je igrala z mlajšimi igralkami, saj bi večina njih lahko igrala še prvenstvo U 14. Nabrale so lepe izkušnje za prihodno sezono, ko bodo gotovo bolj kompetitivne.

Kaj lahko še poveš o posameznih ekipah?

U 19 in U 17 sta ekipi, ki ju za zdaj sestavljajo igralci Olympie, ki so sad dela iz prejšnjih let. Ekipa U 19 začenja sedaj skupne treninge, ker se pripravljata na državni finale. Do sedaj ekipa ni trenirala nikoli skupaj. Odigrali smo samo nekaj prijateljskih tekem in opravili nekaj treningov s člansko ekipo Olympie, ki je igrala v C ligi. Odigrala je 14 tekem in zasedla prvo mesto. Trenerji ekipe, ki jo sestavlja 13 fantov, so Andrej Vogrič, Walter Princi in Fabrizio Marchesini. Ekipa U 17 je trenirala skupaj štirikrat tedensko, igrala je tudi v prvenstvu C lige kot Soča in je osvojila tudi zmago v deželnem prvenstvu. Trenerja ekipe z 11 fanti, ki so odigrali 12 tekem, sta Ivan Markič in Walter Princi. Ekipa U 15 sestavlja 15 fantov, ki prihajajo iz društev Olympia, Soča in Val in je izraz letošnjega sodelovanja. Trenirajo trikrat tedensko, njihov trener je Federico Ferrazzo. Zmagali so deželno

in izven nje. Sestavljenih je bilo sedem delovnih skupin, ki so igrale v desetih odbojarskih prvenstvih.

V vaših vrstah so tudi posebno perspektivni igralci in taki, ki prejemajo razna odlikovanja...

Letos smo dosegli napredovanje v državno B 2 ligo z ekipo, ki je imela povprečno starost pod 23 let (22,64). Ekipa je trenirala štirikrat tedensko. V njej so poleg drugih igrali dva igralca letnika 1996 (18 let) in dva letnika 1995 (19 let), ki obiskujejo še višjo šolo. Poleg treningov in tekem v C ligi so odigrali tudi deželno prvenstvo U 19. Dva od teh sta bila tudi nagrajena z nagrado ZŠSDI-ja “Šport in šola”. To pomeni, da ni res, da, če si dober

stopanje v deželno prvenstvo C lige z osvojitvijo končnega 4. mesta. Druge izvenšolske dejavnosti: obiskuje tečaj angleškega jezika, je član mladinskega krožka SKPD F. B. Sedej iz Števerjana. Simon Komjanc: šolski uspeh 8,23; športni uspehi: deželni prvak v prvenstvu U 17 in 2. mesto v meddeželnem finalu, nastopanje v deželno članskem prvenstvu D lige z deželno selekcijo FJK. Izvenšolske dejavnosti: obiskuje tečaj angleškega jezika. Peter Vogrič: šolski uspeh 8,33; športni uspehi: 167 treningov/tekem (pris. 87%), nastopanje v deželno prvenstvu C lige z osvojitvijo končnega 4. mesta.

V deželno selekcijo FJK za ekipo U 16 in U 15 je bilo izbranih šest igralcev iz projekta, in sicer Simon Cotič, Mitja Pahor, Manuel Lupoli, Andrea Wasch, Luca Pellis, Daniele Franzot.

Torej zavidljivi in prestižni rezultati, toda tudi vaše društvo je bilo pred kratkim deležno

rih je 126 (več kot 65%) mladoletnih, od vseh članov je 177 slovensko govorečih (več kot 92%) in ker naj bi Slovenija podpirala projekte, ki so namenjeni mladim, res ne razumem in si ne morem razlagati, zakaj je do tega prišlo. To krčenje je sramotno in resno postavlja pod vprašaj naš obstoj v prihodnje.

V zadnjih letih ste - zaradi splošne gospodarske krize - tudi izgubili velik del sponzorjev. V takih sponzorih kako lahko sploh gledate na čas, ki je pred vami?

Poleg javnih prispevkov, ki so vsako leto nižji, so tudi pokrovitelji res znatno znižali sredstva. Zabeležili smo te “rdeče” številke: v letu 2011 smo prejeli 29% sredstev manj kot v letu 2010. Leta 2012 še dodatnih 26% sredstev manj kot v letu 2011, leta 2013 pa še dodatnih 13% sredstev manj kot v letu 2012. V treh letih so se sponzorstva torej znižala za preko 50%! Če se težnja ne spremeni, bomo prisiljeni se odpovedati igranju na višjem nivoju.

Vsekakor, gotovo je dejstvo, da BOMO v naslednji sezoni igrali v državni B 2 ligi,

ki nas bo stala vsaj 15.000,00 evrov več kot letošnja C liga. Sredstva bomo našli; še ne vem, kje, vsekakor se že premikamo in delamo v to smer. Ligo bomo igrali, ker so jo fantje s trudom dosegli na igrišču in si zaslužijo, da lahko igrajo na državnem nivoju.

Upamo, da poleg čestitk, ki smo jih v zadnjih tednih prejeli od vseh institucij, zvez, organizacij ipd., pridejo na dan tudi konkretna dejstva, ki nam bodo omogočila, da nemoteno izpeljemo tudi odbojarsko sezono 2014/15.

Za naslednjo sezono pa bomo videli, kako se bo stvar iztekla. Mislim, da smo kot športniki dokazali, da smo z delom in trudom letos dosegli nekaj enkratnega in zelo verjetno neponovljivega. Nekateri fantje so bili v telovadnici 6 dni na 7, predvsem tisti, ki so igrali v članskem prvenstvu in mladinskih prvenstvih in to, ne da bi dobili kakršno koli nagrado, razen nekaj pic, ki smo jim jih plačali, ko so dosegli pomembne zmage.

Ekipa U 15, deželni prvak

vilnih treningov z visoko kakovostjo, kot so jih imeli naši fantje v telovadnici, ni imela nobena ekipa v C ligi, čeprav so imele nekatere druge ekipe bolj izkušene igralce kakor mi. Izvala gre vsem trenerjem, ki so izvrstno delali z našimi odbojkarji; le-ti so bili stalno prisotni na treningih in tekmah skozi vso odbojarsko sezono.

Sodelovanje in iskanje kakovosti sta torej prinesla - v razmeroma kratkem času! - različne rezultate?

Prav zato, ker smo v zadnjih dveh letih bili kot Olympia četrta na lestevici v C ligi, ker so se stroški za nastopanje v C ligi bistveno zvečali in da bi naši igralci ne hodili igrati drugam, smo se z vsemi štirimi društvi dogovorili, da sestavimo kompetitivno ekipo z izključno slovenskimi igralci, ki bodo imeli možnost se boriti za zmago prvenstva. Prav tako smo sestavili vse slovenske mladinske ekipe in ekipo mladincev (U 17), ki je igrala v Sovodnjah v C ligi kot Soča. O. K. Val se je odrekel igranju v C ligi in s tem pripomogel k znižanju stroškov; istočasno smo lahko najeli no-

nija nastopila na državnem prvenstvu v Chiancianu.

Ekipa U 17 je odigrala polfinalno tekmo in je v nedeljo, 25. maja, z zmago 3:1 proti ekipi Aurora Volley iz Vidma osvojila deželni naslov v prvenstvu U 17; ta ji daje možnost, da nastopi na državnem finalu, ki bo potekal od 11. do 15. junija v Pavii.

Ekipa U 15 je po zmagi v soboto, 17. maja, proti drugouvrščeni Prati in v torek, 20. maja, z zmago proti Cervignanu osvojila prvo mesto v deželno prvenstvu, ki ji daje možnost nastopa na državnem finalu v Montechiu od 4. do 8. junija.

Ekipa U 13 O. K. VAL se je uvrstila na peto mesto v pokrajinskem prvenstvu. Ekipo sestavlja 15 igralcev, vodita jo trener Boris Jelavič in pomožni trener/igralca Matej Juren.

Ekipa C liga Soča, ki so jo sestavljali izključno mladinci U 17, je odigrala deželno prvenstvo C lige. Se ni izognila izpadu, toda vsi fantje so med letom bistveno izboljšali lastne sposobnosti. Ekipa U 12 O. K. VAL igra pokrajinsko prvenstvo in je trenutno 4. na lestevici na 10 ekip.

Ekipa U 17, deželni prvak

prvenstvo. Odigrali so 18 tekem.

Mladinsko moško dejavnost od U 15 do U 19 sestavlja 33 fantov.

Ekipa I. divizija Olympia je odigrala v meddeželno prvenstvu 12 tekem, na koncu je bila druga na lestevici in si zagotovila prestop v deželno D ligo. Trener je Andrej Terpin. Ekipo, ki trenira dvakrat tedensko, sestavlja 14 igralcev.

Ekipa U 16 dekleta je odigrala 24 odbojarskih tekem, na koncu je pristala na zadnjem mestu, ker so dekleta igrala v prvenstvu, ki je bilo težje, kot sem že omenil. Treniral jih je Primož Vidič, in sicer dvakrat tedensko. Ekipo sestavlja 13 deklet.

Celotni moški sektor v projektu od U 12 do članskih ekip šteje 120 atletov. Odigranih je bilo 170 odbojarskih tekem v deželi

športnik, ne moreš biti dober v šoli.

Letos so nagrado Šport in šola prejeli štirje igralci Olympie, in sicer: Peter Vogrič, Jernej Terpin, Simon Komjanc in Daniel Hlede.

Jernej Terpin: šolski uspeh 9,08; športni uspehi: 175 treningov/tekem (pris. 87%), nastopanje v deželno prvenstvu C lige z osvojitvijo končnega 4. mesta, nastopanje v deželno prvenstvu U 17 z osvojitvijo prvega mesta, 2. mesto na meddeželno finalu U 17. Izvenšolske dejavnosti: član skavtske organizacije, član mladinskega krožka SKPD F. B. Sedej iz Števerjana, član mešanega pevskega zbora F. B. Sedej iz Števerjana.

Daniel Hlede: šolski uspeh 85/100; športni uspehi: 167 treningov/tekem (pris. 78%), na-

Ekipa U 19, deželni prvak

res hudega krčenja prispevkov iz Slovenije... Kako komentirate pa to?

Kar se tiče prispevkov iz Slovenije, sem zelo kritičen. Potem ko so nam zagotavljali, da bo sport deležen nižjega reza, da bo pričakovanih 20 odstotkov ali da se bomo morali vsaj sprijazniti z 20 odstotkov nižjimi sredstvi, smo ugotovili, da so nam rezali dvakrat toliko, in sicer več kot 40%!

Ker je Olympia dosegla vse, kar sem navedel, in je društvo, ki ima preko 190 članov, od kate-

Sedaj čakamo, da vsa skupnost, krovni organizaciji in pokrovitelji naredijo kaj konkretnega za nas, nam pomagajo, da bi to bogastvo, ki smo ga s trudom in delom dosegli v desetih letih, ne splahnelo in izgubili.

B 2 liga je postala za ostale male in srednje atlete pravi izziv. V telovadnicah bomo imeli še veliko dela, ki ga ne bo mogoče izvesti brez finančnih sredstev. Staršev pa več kot toliko ne moremo bremeniti, ker je sedanje stanje res kritično.

Danijel Devetak

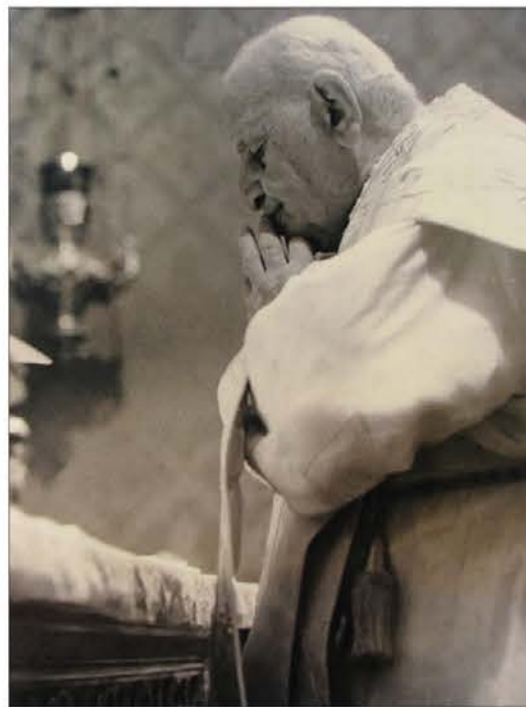
Onkraj mita novih svetnikov (2)

Janez XXIII. – na levo ali na desno?

Z gornji naslov sem zapisal zato, ker je ob izvolitvi novega papeža, kot smo že uvodoma dejali, vselej kar nekaj poskusov, da bi se ga potegnili na eno ali na drugo stran, da bi se ga torej uokvirilo v eno od opcij. Janeza XXIII. se je vleklo na "progressistično" in na "tradicionalistično" stran, s tem, da je v desetletjih nekako prevladala prva od obeh opcij. Je pa tako, da se papeži tem poskusom izmikajo in se ne pustijo kar tako "popredalčkati". Vsi ti poskusi spominjajo na politično profiliranje, ki pa tu ne more obveljati. Samo nasmehnil sem se lahko pred kratkim, ko je nekdo izjavil, kako naj bi bil sedanji papež Frančišek "bolj levo usmerjen". Četudi so

določeni papeži bili pred izvolitvijo nekoliko bolj zavzeti za eno opcijo, se je po izvolitvi izkazalo, da so znali biti zares "katoliški", kar pomeni, da so znali združevati. Posluževali so se torej katoliškega "et-et" (to in ono), ne pa tistega tragičnega "aut-aut" (kdor ni z nami, je proti nam). Le zakaj bi bil Janez XXIII. progressistični papež samo zato, ker je odprl drugi vatikanski cerkveni zbor? Čudna reč. Morda je to zato, ker določeni krogi bolj kot o koncilu samem govorijo o "koncilskem duhu", v moči katerega so se zgodile mnoge zablode in zlorabe, ki s cerkvenim zborom samim nimajo praktično nič skupnega. Podobno velja, ko govorimo o papežu Roncalliju – poleg njego-

ve resnične podobe namreč obstaja še tista mitološka. Ta seveda od papeža vzame le tisto, kar ji ustreza, še kaj drugega predela v svojo korist, pa je. Prav v tej smeri so šle zahteve določenih radikalnih krogov – v Cerkvi sami in izven nje –, da bi bil na zadnjem konklavu izvoljen Janez XXIV., ki bi bil, kot ni bilo težko predvideti, ne posnemovalc figure Janeza XXIII., temveč nekdo, ki bi deloval "v duhu Janeza XXIII.". Ni težko ugotoviti, da bi tak papež moral ugajati vsem tem radikalnim, progressističnim, laičnim in še katerim krogom. Papež Ja-

nez XXIII. seveda ni bil progressist. To ni bil ne kot duhovnik ne kot škof in kardinal ter beneški patriarh, kakor tudi to ni mogel postati, ko je zasedel Petrov pre-

stol. Poglejmo, kaj o njem pravi biograf Teresio Bosco, sklicujoč se na "Dnevnik duše": "Vse od prvih strani dnevnika, ki jih je napisal pri štirinajstih letih, se Angelo Roncalli priključuje tistemu toku, ki gre vse do cerkvenih očetov, da bi se postavil pred Božjo navzočnost in bi bil Bogu poslušen – to je počel s pomočjo tišine, jasnega pogleda na realnost lastnega življenja, globoke in popolne odkritosti glede lastnih notranjih vzgibov in Božjega klica, premissiševalno branje Božje besede. Dnevnik duše je in se razkriva na vsaki strani kot tisti košček samostana, kjer Angelo Giuseppe Roncalli živi svoje življenje iz obličja v obličje z Bogom. To življenje se je vsak dan hranilo z liturgijo, Jezusovo zakramentalno navzočnostjo pri sveti maši, vse to pa se je še lepo prečiščevalo v vsakdanjem soočanju z Bogom, ki ga je klical k temu, da bi bil (in da bi bil "samo") njegov duhovnik ("Giovanni XXIII. Storia di un cristiano"). Gre torej za take vrste duhovnosti, ki jo le stežka označimo za progressistično, in najbrž niti ni treba dodajati še številnih drugih nič kaj progressističnih dejanj, ki zadevajo tako sveto bogoslužje kot tudi način oblačenja in izražanja, pa če gre do stvari še tako v nos določenim krogom. Naj dodamo še njegovo nič kaj progressistično pobožnost do svetnikov, zlasti do deviškega ženina sv. Jožefa, ki jo je kronal tako, da ga je uvrstil v evharistično molitev tik za Božjo Mater Devico Marijo, tako da naj bi se ga (po navodilih svetega očeta Frančiška) vsak dan spominjali pri sveti maši, katerokoli evharistično molitev že uporabljamo. Na skrit način je tako vsak dan pri sveti maši prisoten tudi sv. Janez XXIII., pa če nam Božji angeli in svetniki kaj pomenijo ali ne. Andrej Vončina

Žička kartuzija

Obeležili bodo 850. obletnico prihoda kartuzijanov

V Slovenskih Konjicah bo leto 2015 potekalo v znamenju 850. obletnice prihoda kartuzijanov. Kot je za STA povedal konjiški župan Miran Gorinšek, se na ta pomembni jubilej pripravljajo že nekaj časa, zato bo leto 2015 v znamenju številnih s tem povezanih dogodkov. Znamenito Žičko kartuzijo bodo vse leto promovirali tudi v tujini. Po Gorinškovih besedah bodo pripravili mednarodno konferenco o temi življenja kartuzijanov in poudarili pomen kartuzije za celoten evropski prostor. Načrtujejo še odprtje Stajerske literarne poti srednjega veka, koncert gregorijanskih koralov in nekaj umetniških razstav. "Pričakujemo tudi, da bo Žička kartuzija prihodnje leto pridobila znak evropske kulturne dediščine, za katerega se poleg ljubljanskih Žal, partizanske bolnice Franje in Cerkve Svetega Duha na Javorci poteguje na pobudo ministrstva za kulturo", je dejal konjiški župan in dodal, da bodo o morebitni dodelitvi znaka seznanjeni konec leta. Zaradi izjemnega mednarodnega pomena dogodka so k sodelovanju povabili tudi ameriško, avstrijsko in švicarsko veleposlanstvo v Sloveniji, ki so obljubile pomoč pri med-

narodni promociji. K sodelovanju nameravajo povabiti še druga veleposlanstva, predvsem tistih držav, ki imajo ali so imele

na svojih ozemljih kartuzije. Ob tem bodo v okviru agencije Spirit svoje aktivnosti skušali predstaviti na mednarodno odmevnih turističnih borzah. Prvo načrtujejo oktobra letos v italijanskem Riminiju, kjer bodo predstavili tako projekt obe-

ležitve 850-letnice kot tudi celotno destinacijo, vključno z Zrečami in Vitanjem. Naslednji cilj je predstavitev na odmevni berlinski borzi.

Žička kartuzija je spomenik evropskega pomena, ustanovljena pa je bila v 12. stoletju kot 19. kartuzija po vrsti in prva zunaj matičnih dežel Francije in Italije, prva v Srednji Evropi in prva od štirih na Slovenskem. Ščasoma je postala evropski kulturni in politični epicenter na naših tleh. Generalni prior Štefan Macone, prijatelj svete Katarine Sienske, je prav od tam združeval tedanjo politično in cerkveno razdeljeno Evropo.

V 14. stoletju se je samostan ponašal s knjižnico, ki je štela preko 2000 knjig in je bila manjša le od vatikanske. V njem so skoraj štiri stoletja nastajali znameniti srednjeveški rokopisi. Kartuzijanom je dajalo poseben status tudi naravno zdravilstvo, lekarništvo in vinarstvo, ukvarjali pa so se tudi z mlinarstvom, opekarstvom, steklarstvom in podobnimi rokodelskimi deli, ki so omogočala preživetje skupnosti. Redovno življenje v tej dolini je zamrlo, ko je kartuzijo z dekretom leta 1782 ukinil cesar Jožef II., njeno območje pa je bilo prepuščeno toku časa.

Odločitev za spreobrnjenje

Zakaj k sveti spovedi?

Odločitev za sveto spoved je marsikdaj težka, ker zahteva srečanje s samim seboj, z lepimi in zlasti temnimi platmi življenja. Obenem pa je to tudi odločitev za spreobrnjenje, da odvržemo, kar nas ponižuje, uničuje in ovira v življenju in poslanstvu. Marsikdaj smo neodločeni, čeprav vidimo, da se grehi ponavljajo in živimo mimo sebe, brezčutni do ljudi in do Boga. Razni terapevti govorijo o sproščanju in

razbremenitvi, spodbujajo ljudi, da pripovedujejo svoje rane in strahove. Toda nimajo moči, da bi odpustili grehe in

pozdravili rane. Sami ne moremo obnoviti porušenega duhovnega ravnovesja in se osvoboditi hudobije. Pri tem

ne smemo zanemariti delovanja hudobnega duha, ki zakriva resničnost greha in maže lepoto svetosti. Smo ustvarjena bitja, Bog nam je podaril življenje in nam daje prihodnost. Toda smo tudi ranjeni in grešni. Greh dela naše bivanje krhko.

Ker je upor ljubezni in nered, zato iz njega raste brezčutnost in črnogledost. Če se mu ne postavimo po robu z Božjo močjo in svetostjo, se seme greha premika naprej in okuži še druge. Ob daru Božje usmiljene ljubezni pa

moremo iskreno pogledati v svojo resnico, priznati krivdo in prositi za odpuščanje ter osvoboditev. Jezus je v

trpljenju duhovno trpel vse grehe in upornost človeštva. To bolečino je spremenil v dar ljubezni, da nam more sedaj odpustiti po Cerkvi in njenih zakramentih. Pomembno je, da zahrepenimo po osvoboditvi in pristnem življenju ter pogledamo na svoje življenje v ogledalu Božje usmiljene ljubezni. Zakrament svete spovedi je tako velika klinika našega življenja, lek za ozdravitev človeka kot osebe, da moremo obnoviti odnos s seboj, z drugimi in z Bogom. Kako lepo se počutimo po iskreni spovedi, ko nas je Oče sprejel in obnovil naše dostojanstvo. Po njegovem daru odpuščanja moremo biti zopet to, kar smo. Vključeni smo v družino in skupnost, da ne trpimo več bivanjske teme in strahu, v naših očeh zasijeta luč in upanje novih korakov ljubezni.

Primož Krečič

Kratke

Romarski izlet Združenega zbora ZCPZ iz Trsta

Združení zbor ZCPZ iz Trsta je letos obiskal Nazarje in Savinjsko dolino ter romarski izlet sklenil v Logarski dolini. Najprej so se izletniki ustavili v cerkvi Marijinega oznanjenja v Nazarjah, imenovani tudi Marija Nazaret. Pater Franci Kovše je s pevci, ki so pod vodstvom Edija Raceta sodelovali pri maši, obhajal evharistijo. Uvodoma jih je nagovoril, rekoč, da so prišli v Nazaret - k Mariji domov. Predstavil jim je tudi nastanek svetišča, ki je povezan z zaobljubo ljubljanskega škofa Tomaža Hrena v 17. stoletju. K bogati preteklosti so veliko prispevali bratje frančiškani, ko so preko 150 let vodili javno ljudsko šolo, dalje so imeli že v 17. stoletju bogato lekarno z raznovrstnimi zdravili in razpolagali z usposobljenimi kirurgi. Vodili pa so tudi samostansko knjižnico, ki se je ohranila do današnjih dni. Čeprav Nazarska frančiškanska knjižnica ni najbogatejša med samostanskimi knjižnicami v Sloveniji, ima nekaj zelo zanimivih knjig, ki jih štejejo med zaklade slovenske kulturne dediščine (Trubarjev prevod evangelijev "Ta celi Novi Testament našiga Gospodi inu Izveličarja Iesusa Christusa, Dalamatinova Biblija..."). Danes v samostanu deluje Dom duhovnih vaj. Maši in ogledu samostanske knjižnice je sledilo prisrčno srečanje s sestrami klarisami, ki stanujejo v sosednji hiši. Sestre so vodile molitev, ki jo je spremljalo ganljivo štiriglasno petje. Molitev za pogum in vztrajnost tržaških pevcev so zaupale devici Mariji. Sledila je vožnja ob najdaljši slovenski reki Savinji, mimo Radmirja, Ljubnega ob Savinji, Luč in Solčave do Logarske doline. V kmečki hiši Ojstrica so imeli kosilo. Zasneženi vršaci Kamniško-Savinjskih Alp pa so jim napolnili dušo. Nazaj grede jih je pot vodila mimo Šoštanj, kjer so lahko videli ogromno gradbišče največje termoelektrarne v Sloveniji - Teš 6. V Velenju pa so se spomnili na dom duhovnika Jožeta Špeha, ki deluje med njimi na Tržaškem. / Jb.

Praznično vzdušje v barkovljanski skupnosti

V nedeljo, 18. maja 2014, je bilo prvo sv. obhajilo v cerkvi sv. Jerneja apostola v Barkovljah. K obhajilni mizi so pristopili trije otroci: Dan, Chiara in Marilia. Mašo je daroval msgr. Franc

Vončina. Ubrano je pel domači zbor, ki ga vodi Aleksandra Pertot. Pri orglah je bil maestro Giuseppe Zudini. Prvoobhajanci so lepo sodelovali: odgovarjali so ob obnovitvi krstnih obljub, brali prošnje in prinesli darove na oltar. Oblečeni so bili v nošah, ki jih hrani domače društvo. Po slovesnosti so se vsi odpravili v domače društvo na družabno srečanje. Starši prvoobhajancev so prisotnim postregli z različnimi dobrotami.

Papež Frančišek obiskal Sveto deželo

"Naučimo se dojemati bolečino drugega!"

Papež Frančišek je v soboto, 24. maja, prispel v Jordanijo v Aman, kjer je začel tridnevno pastoralno potovanje na Bližnjem vzhodu, med katerim je obiskal še Betlehem in Jeruzalem. V nagovoru muslimanov in kri-

da zavrne še en strah, morda najbolj razširjen v naši moderni dobi, to je "strah pred drugim", pred drugačnim, pred drugo vero, religijo, veroizpovedjo. Pred petdesetimi leti sta Pavel VI. in Atenagora pregnala ta strah in ga

jemo, da je Jezus Kristus, edino-rojeni Sin Očeta in naš edini Gospod, trpel pod Poncijem Pilatom, križan bil, umrl in bil v grob položen; šel pred pekel, tretji dan od mrtvih vstal". "Vsak od nas, vsak krščen v Kristusu, je duhovno vstal iz tega groba, kajti po krstu smo vsi zares včlenjeni v Edino-rojenega v vsem stvarstvu, pokopani skupaj z njim, da bi z njim vstali in lahko stopili v novo življenje", je dejal papež. "Ne bodimo gluhi za močan poziv k edinstvi, ki odmeva od tega kraja, v besedah njega, ki nas kot vstali vse imenuje 'moji bratje'", je dejal papež Frančišek.

Papež in patriarh sta podpisala tudi posebno izjavo, v kateri sta med drugim napisala: "Kakor sta se najina častljiva predhodni-

stjanov v kraljevi palači v Amanu je Frančišek izrazil obžalovanje zaradi vojn na Bližnjem vzhodu, še posebej v sosednji Siriji, in pozval k rešitvam, ki bi prinesle trajni mir.

Osrednji dogodek papeževega potovanja je bilo sicer srečanje s carigraskim patriarhom Bartolomejem I. v cerkvi Božjega groba v Jeruzalemu v nedeljo zvečer. To je bil tudi glavni povod Frančiškovega obiska, s katerim je želel obeležiti 50. obletnico srečanja med papežem Pavlom VI. in patriarhom Atenagorom. Po srečanju sta se napotila proti 4 km oddaljenemu kraju Jezusovega groba. Kot pred 50 leti papež Pavel VI. in ekumenski patriarh Atenagora tako sta se bratsko objela tudi papež Frančišek in patriarh Bartolomej, naslednika apostolov Petra in Andreja. Sledila je skupna molitev na Božjem grobu, zatem pa se je v baziliki začelo ekumensko bogoslužje.

Patriarh Bartolomej: "Izmenjala sva si objem ljubezni, da bi nadaljevali pot proti polnemu občestvu v ljubezni in resnici". To je patriarh Bartolomej dejal pri homiliji med bogoslužjem. Prvo in največje sporočilo, ki prihaja od praznega groba, je po njegovih besedah to, da "je smrt, naš zadnji sovražnik in vir vsakega strahu in vsake strasti, bila premagana". Smrti se torej ni več treba bati in prav tako se ni treba bati zla, ne glede na to, kakšno obliko lahko prevzame

na kraju Božjega groba spremeni-la v ljubezen, je poudaril Bartolomej in dodal, da ni druge poti v življenje, kot je pot ljubezni, sprave, pristnega miru in zvestobe Resnici.

Papež Frančišek: "Izjemna milost je biti tukaj združeni v molitvi", je dejal papež v nagovoru med ekumenskim bogoslužjem. Prazen grob je kraj, od koder se je začela širiti vest o vstajenju: "Ne bojta se! Vem, da iščeta Jezusa, križanega. Ni ga tukaj. Obujen je bil, kakor je rekel! Stopita sem in poglejta kraj, kamor so ga položili. Hitro pojdita in povejta njegovim učencem: Obujen je bil od

mrtvih"! To oznanilo, potrjeno od oseb, ki se jim je prikazal vstali Gospod, je srce krščanskega sporočila, zvesto posredovano iz generacije v generacijo, kot trdi apostol Pavel: "Izročil sem vam predvsem to, kar sem sam prejel: Kristus je umrl za naše grehe, kakor je v Pismih. Pokopan je bil in tretji dan je bil obujen, kakor je v Pismih". To je po Frančiškovih besedah "temelj vere, ki nas povezuje, po kateri skupaj izpovedu-

naših sedanjih odnosov, ki so sad poti polne milosti, po kateri nas je Gospod vodil vse od blagoslovljenega dne pred petdesetimi leti naprej. Najino današnje bratsko srečanje je nov in potreben korak na poti proti enosti, h kateri nas lahko samo Sveti Duh vodi, to je k občestvu v legitimni različnosti... Ko se dobro zavedava, da se ta enost kaže v ljubezni do Boga in v ljubezni do bližnjega, hrepeniva po dnevu, ko se bomo lahko vsi skupaj udeležili evharistične gostije. (...) Ko bomo dosegli ta cilj, proti kateremu usmerjamo naše

upanje, bomo svetu pokazali Božjo ljubezen in nas bodo tako prepoznali kot resnične učence Jezusa Kristusa (prim. Jn 13,35)... Skupaj torej izjavljava, da naša zvestoba Gospodu zahteva bratsko srečevanje in resničen dialog... Priznavamo tudi, da se je potrebno brez prestanka soočiti s problemom lakote, revščine, nepismenosti ter nepravilne porazdelitve dobrin. Naša dolžnost je, da se potrudimo skupaj graditi

naših sedanjih odnosov, ki so sad poti polne milosti, po kateri nas je Gospod vodil vse od blagoslovljenega dne pred petdesetimi leti naprej. Najino današnje bratsko srečanje je nov in potreben korak na poti proti enosti, h kateri nas lahko samo Sveti Duh vodi, to je k občestvu v legitimni različnosti... Ko se dobro zavedava, da se ta enost kaže v ljubezni do Boga in v ljubezni do bližnjega, hrepeniva po dnevu, ko se bomo lahko vsi skupaj udeležili evharistične gostije. (...) Ko bomo dosegli ta cilj, proti kateremu usmerjamo naše

upanje, bomo svetu pokazali Božjo ljubezen in nas bodo tako prepoznali kot resnične učence Jezusa Kristusa (prim. Jn 13,35)... Skupaj torej izjavljava, da naša zvestoba Gospodu zahteva bratsko srečevanje in resničen dialog... Priznavamo tudi, da se je potrebno brez prestanka soočiti s problemom lakote, revščine, nepismenosti ter nepravilne porazdelitve dobrin. Naša dolžnost je, da se potrudimo skupaj graditi

naših sedanjih odnosov, ki so sad poti polne milosti, po kateri nas je Gospod vodil vse od blagoslovljenega dne pred petdesetimi leti naprej. Najino današnje bratsko srečanje je nov in potreben korak na poti proti enosti, h kateri nas lahko samo Sveti Duh vodi, to je k občestvu v legitimni različnosti... Ko se dobro zavedava, da se ta enost kaže v ljubezni do Boga in v ljubezni do bližnjega, hrepeniva po dnevu, ko se bomo lahko vsi skupaj udeležili evharistične gostije. (...) Ko bomo dosegli ta cilj, proti kateremu usmerjamo naše

naših sedanjih odnosov, ki so sad poti polne milosti, po kateri nas je Gospod vodil vse od blagoslovljenega dne pred petdesetimi leti naprej. Najino današnje bratsko srečanje je nov in potreben korak na poti proti enosti, h kateri nas lahko samo Sveti Duh vodi, to je k občestvu v legitimni različnosti... Ko se dobro zavedava, da se ta enost kaže v ljubezni do Boga in v ljubezni do bližnjega, hrepeniva po dnevu, ko se bomo lahko vsi skupaj udeležili evharistične gostije. (...) Ko bomo dosegli ta cilj, proti kateremu usmerjamo naše

pravično in človeško družbo, v kateri se nihče ne bo čutil izključenega ali odrinjenega... Trdno sva tudi prepričana, da je prihodnost človeške družine odvisna tudi od tega, kako bomo znali varovati na moder in priazen način, pravično in primerno, dar stvarstva, ki nam ga je Bog zaupal. Izražava kesanje zaradi tega krivičnega izkoriščanja plane-

na letališču Tel Aviva Ben Gurion sprejela Peres in Netanjahu. V ponedeljek se je sveti oče srečal z velikim muftijem v Jeruzalemu, Mohammadom Ahmadom Husseinom. Sestala sta se na ploščadi, kjer je nekoč stal jeruzalemski tempelj, danes pa sta tam dve mošeji. Ena izmed njiju je slavna Kupola na skali, katere prag je papež Frančišek prestopil kot prvi

Komisijo Svetega sedeža za verske odnose z judovstvom. Ta dialog ima svoje začetke v obisku sv. Janeza Pavla II. v Sveti deželi. Sedaj živi že dvanajst let. "Kot kristjani in judje smo poklicani, da se v globini izprašamo o duhovnem pomenu vezi, ki nas združuje. Ta vez prihaja od zgoraj, presega našo voljo in ostaja neokrnjena kljub vsem težavam v odnosih,

ta, saj je to greh pred Božjimi očmi...

Nadalje obstaja nujna potreba po učinkovitem in zavzetem sodelovanju med kristjani, da se povsod zavaruje pravica do javnega izražanja lastne vere in da se enako obravnava vse, ko gre za priznavanje prispevka, ki ga krščanstvo prinaša sodobni družbi in kulturi..."

Papež Frančišek je v Betlehemu palestinskega predsednika Mahmuda Abasa in njegovega izraelskega kolega Šimona Peresa povabil, da se v Vatikanu udeležita skupne molitve za mir. Papež je povabil izrekel, potem ko je na betlehemskega trgu Manger pred večtisočglavo množico v maši posredoval sporočilo enotnosti. Papeža je pred tem sprejel Abas, ki ga je vodja rimskokatoliške cerkve označil za "človeka miru in miritelja".

Glavni palestinski pogajalec Saeb Erakat je medtem sporočil, da je Abas papeževo vabilo za molitev 6. junija sprejel. Odzval se je tudi Peres, ki je preko svojega tiskovnega predstavnika sporočil, da vabilo pozdravlja, ni pa neposredno potrdil, ali se bo molitve tudi udeležil. Mandat se mu sicer izteče 13. junija.

Papež Frančišek si je pred odhodom na obrobju Betlehema ogledal palestinsko begunsko taborišče na Zahodnem bregu. Srečal se je s skupino otrok, ki so mu pripovedovali o svojem življenju v prenatrpanem taborišču. Po ogledu taborišča je papež s helikopterjem odletel v Izrael, kjer sta ga

Petrov naslednik. Med nadaljnjim srečanjem je v nagovoru izrazil prepričanje, da njegovu romanje po sledih papeža Pavla VI. ne bi bilo "popolno, če ne bi predvidevalo tudi srečanja z osebami in skupnostmi", ki živijo v teh krajih, ki so videli zemeljsko navzočnost Jezusa Kristusa. Nagovor je papež Frančišek sklenil s pozivom, ki ga je namenil vsem osebami in skupnostim, ki se prepoznajo v Abrahamu: "Spoštujmo in ljubimo se med seboj kot bratje in sestre! Naučimo se dojemati bolečino drugega! Nihče naj v imenu Boga ne instrumentalizira za nasilje! Delajmo skupaj za pravičnost in mir!"

Po obisku pri velikem muftiju v Jeruzalemu je papež Frančišek odšel k zidu objokovanja, kjer je krajši čas v tišini molil. Tja pa je položil tudi kuverto, v kateri je bil list, na katerega je lastnoročno v materinem jeziku, španščini, napisal molitev Očenaš. Zatem je šel na tako imenovano Herzlovo grobo, pokopališče, kjer je položil venec rož na grob Theodorja Herzla, ustanovitelja sionističnega gibanja. V nadaljevanju je sledil obisk spominskega muzeja Yad Vashem, kjer je potekala krajša slovesnost. Med le-to je papež med drugim pozdravil nekaj oseb, ki so preživele holokavst. "Daj nam milost, da bi se sramovali tistega, kar smo bili kot ljudje zmožni narediti, da bi se sramovali te najvišje idolatrije, da smo prezirali in uničili naše meso, tisto, ki si ga ti zgnel iz blata, tisto, ki si ga ti oživil s tvojim dihom

življenja. Nikoli več, Gospod, nikoli več!" je med drugim v molitvi dejal papež.

V ponedeljek je obiskal tudi dva vrhovna rabina Izraela, Davida Laua in Yitzhaka Yosefa. Sestali so se na sedežu Glavnega rabinata v Izraelu. "Lepo je biti med brati, zlasti med starejšimi brati", je dejal papež Frančišek med srečanjem in se zahvalil za topel, bratski sprejem. Papež je posebej omenil pomen dialoga med Glavnim rabinatom Izraela in

Komisijo Svetega sedeža za verske odnose z judovstvom. Ta dialog ima svoje začetke v obisku sv. Janeza Pavla II. v Sveti deželi. Sedaj živi že dvanajst let. "Kot kristjani in judje smo poklicani, da se v globini izprašamo o duhovnem pomenu vezi, ki nas združuje. Ta vez prihaja od zgoraj, presega našo voljo in ostaja neokrnjena kljub vsem težavam v odnosih,

živetih v preteklosti". Na katoliški strani nedvomno je namen, kot je nadaljeval papež Frančišek, da v polnosti upošteva pomen judovskih korenin svoje vere: "Z vašo pomočjo zaupam, da se tudi na judovski strani ohrani in, če je mogoče, pomnoži zanimanje za poznavanje krščanstva tudi v tej blagoslovljeni deželi, v kateri leto prepoznavna lastne izvore, in še posebej med mladimi generacijami".

Po odhodu s Tempeljskega griča in od Zidu objokovanja se je papež mimo načrtovanega protokola odločil še za obisk spomenika ubitim izraelskim civilistom, žrtvam napadov skrajnežev. Papež je ta spomenik obiskal med obiskom pokopališča, kjer je položil venec na grob utemeljitelju sionizma Theodorju Herzlu. Papež se je nato srečal z Netanjahujem in predsednikom države Simonom Peresom. Ta mu je dejal, da sprejema njegovo povabilo za skupno molitev v Vatikanu, na katero ga je Frančišek v nedeljo povabil skupaj s palestinskim predsednikom Mahmudom Abasom. Palestinski predsednik je povabilo sprejel že v nedeljo. Papež se je srečal tudi s 500 duhovniki in semenišniki v baziliki v vrtu Getsemani, kjer je posadil drevo. Tridnevno pastoralno potovanje na Bližnjem vzhodu, med katerim je obiskal tudi Jordanijo, Betlehem ter Tel Aviv, pa je sklenil z mašo na prizorišču zadnje večerje.

Po raznih virih je stran pripravil
Jurij Paljk

Kratke

Dva večera Snovanj v tem tednu

V nizu Snovanj, ki jih organizirata SCGV Emil Komel in ArsAtelier, bo v četrtek, **29. maja**, ob 20.30 na kmetiji Castelvechio v Zagraju komorna opera F. Stravinskega Histoire du soldat. Izvajajo jo violinist Črtomir Šiškovič in Ensemble ArsAtelier, dirigent Danilo Marchello. Opero bodo ponovili v Rubijskem gradu v petek, 6. junija, ob 20.30. V petek, **30. maja**, pa bo ob 20.30 v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici Glasbeni mozaik, osrednja prireditev ob koncu šolskega leta, na kateri bodo nastopili najboljši gojenci glasbene šole. Vabljeni!

Evropsko obarvano "srečanje pod lipami"

V tednu pred volitvami so bili gostje "srečanja pod lipami" v torek, 20. maja, v komorni dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici evropska poslanka iz vrst Slovenske demokratske stranke Romana Jordan, nekdanji poslanec v Rimu in 15 let evroposlanec (kot pripadnik Südtiroler Volkspartei) ter velik prijatelj naše slovenske narodne skupnosti Michl Ebner, deželni tajnik SSK in kandidat za evropske volitve na listi SDS odv. Damijan Terpin ter znani slovenski novinar in nekdanji predsednik komisije Državnega zbora RS za Slovence v zamejstvu in po svetu Miro Petek. V imenu prirediteljev, Krožka Anton Gregorčič in Kulturnega centra Bratuž, je zbrane na "evropsko obarvanem večeru", na katerem so tudi predstavili knjigo dr. Romane Jordan "Za Evropo gre. Za vas gre", pozdravila časnikarka Erika Jazbar. V pogovoru s Petkom so nato prišle na dan zanimive teme o Evropskem parlamentu, njegovem delovanju, življenju poslancev, pomenu manjšin itd. (daljše poročilo na www.noviglas.eu)

Deseti mednarodni festival zgodovine eStoria

Prejšnji teden je Goriška zaživela, saj je deseti mednarodni festival zgodovine eStoria z naslovom "Trincee" (Strelski jarki) s svojimi nad sto dogodki privabil v mestno središče ogromno ljudi, menda okrog 60 tisoč. Prireditelji so za to jubilejno izvedbo festivala, ki se je nekako ujemala s 100-letnico začetka prve svetovne vojne, ponudili obiskovalcem od vseh psov široko paleto predavanj, posvetov in okroglih miz, pa še t. i. zajtrke in aperitive z zgodovino, ekskurzije z eStoriabusom, koncerte, gledališke predstave, delavnice za otroke, razstave, projekcije filmov in druge spremljevalne pobude. Osrednje prizorišče je bilo v velikih šotorih in ljudskem vrtu, številni dogodki so potekali tudi drugod. Posebno odmeven je bil koncert slovitega violinista Uta Ughija prvi dan festivala v baziliki na Sv. Gori, pa tudi nastop zbora Polifonico iz Rude v Kulturnem centru Bratuž. Med številnimi drugimi uglednimi osebnostmi so bili tokrat prisotni Paolo Mieli, Sergio Romano, Lucio Fabi, Edward Luttwak, John Hemingway, Giuseppe Battiston, Erwin Schmidl, Gerhard Hirschfeld, Boris Pahor in mnogi drugi, nagrado Friuladria pa je prejel Max Hastings. Zelo zadovoljen z letošnjo izvedbo je bil Adriano Ossola, predsednik združenja eStoria in glavni organizator, ki mu je med drugim pisno čestital tudi predsednik Napolitano; Ossola je izjavil, da so med prireditvijo že naleteli na dragocene zamisli, ki jih bodo lahko razvili v naslednjih letih.

Fotografski Večer z avtorjem na Bukovju

V torek, 3. junija, ob 20.30 prireja Fotoklub Skupina75 fotografski Večer z avtorjem v Galeriji 75 na Bukovju v Števerjanu. Gost bo mojster sodobne italijanske fotografije Roberto Salbitani. Mednarodno priznani fotograf bo predstavil svojo zadnjo fotografsko stvaritev in publikacijo "Venezia. Circumnavigazioni e derive" in knjigo, ki jo je uredila Roberta Valtorta in izdala založba Postcart, "Roberto Salbitani - Storia di un viaggiatore". Udeleženci večera si bodo ogledali videoprojekcijo z retrospektivo avtorjevega opusa. Sledila bosta pogovor in prijateljsko druženje. Večer je brezplačen, prireditelji pa svetujejo, naj se udeleženci prijavijo na naslov: marko@skupina75.it, www.skupina75.it

PD Štandrež / Praznik špargljev

Ščepci kulture v sprostivnem programu

Tudi letos so, kljub vsem birokratskim težavam in zapletom, delavni in požrtvovalni člani Prosvetnega društva Štandrež priredili Praznik špargljev, ki je že zakoreninjena stalnica v delovanju štandreškega društva in dobrodošla prireditev v tistem času, ko se pomlad bohota v svoji najbolj cvetoči lepoti. Vsakoletno srečanje, ki vselej privablja v župnijski park pod lipami veliko obiskovalcev, se je začelo v petek, 23. maja, ko so v spodnjih prostorih župnijske dvorane Anton Gregorčič odprli dokumentarno fotografsko razstavo *Štandrež v prvi svetovni vojni*. Na njej so povečane fotografije ter obsoške vasi pred viharjem prve svetovne vojne, žalosten pogled na njeno vojno razdejano, pa tudi facsimile načrta Maksa Fabianija za obnovu Štandreža, pa še, sicer nepopoln, seznam padlih v prvi svetovni vojni - v Štandrežu je bilo namreč veliko žrtev - in imena vojnih ujetnikov na ruski fronti. Razstavo si je zamislil in jo na odprtju, po uvodnem pozdravu predsednika PD Štandrež Marka Brajnika, tudi predstavil dr. Damjan Paulin. Primerno glasbeno ozračje sta ustvarila Francesco Tomadin, ki je zagrabil na bobne, in Matej Zavadlav, ki je melodijo izvajal iz piščali. V soboto, 24. maja, je bilo v župnijskem parku zelo živahno: slikarski ex tempore je vanj zvalil kakih trideset otrok, malčkov, ki obiskujejo vrtec, in osnovnošolcev, ki so veselo sukali barvice in risali izseke iz Štandreža, kakor je zahtevala letošnja tema tega slikarskega tekmovanja za najmlajše. Zvečer pa so se mladi in starejši pari lahko prešerno zavrteli ob zvokih ansambla Souvenir, ki je že večkrat bil gost na njem in bo obiskovalce Praznika špargljev vabil na ples tudi v soboto, 31. maja. Topla sončna nedelja, 25. maja, je bila kot naročena za prijetno kramljanje ob osvežujočih pijačah in dobri kapljici ter kulinaricnih dobrotah z žara, pa cvrtem krompirčku, ki gre v slast predvsem otrokom in mladim, ter špargljih, ki so bili večasih prepoznava krajevna značilnost. V kulturnem programu, ki ga je napovedala mlada Greta Zavadlav, sta svoje mesto našla zborovsko petje in dramski kotiček. MePZ Vrtojba, ki ga sestavljajo mlajši pevci in pevke, je pod vodstvom Zdravka Lešana glasovno zlito zapel šopek slovenskih umetnih in narodnih pesmi in doživel topel sprejem občinstva, tistega seveda, ki zbrano spremlja kulturni program pred odrom. Ko so pevci odšli z njega, je na njem zavladala humorno razpoložena modrica Talija. Najzlahtnejša člana dramskega odseka PD Štandrež, Majda Zavadlav in Božidar Tabaj, ki že dolgo vrsto let slovita kot izredno ubrana igralska dvojica, sta predstavila humoresko *Večerja za dva* v režiji Janeza Starine, čudovitega igralca, člana Mestnega gledališča ljubljanskega, ki je podpisal kar nekaj izredno posrečenih režij enodejank v njuni izvedbi. *Večerja za dva (Dinner for one)* je v 20. letih prejšnjega stoletja napisal Anglež Lauri Wylie (Morris Laurence Samuelson, 1880-1951). Tekst, ki je sicer strnjn, tudi ponavljajočih se replik, je v slovenščino prevedla Agata Komjanc. Duhovi-

to stkan "skeč" sta v obmorskih krajih Anglije z velikim uspehom uprizarjala igralca Freddie Frinton in May Warden. Šaljiva enodejanka je kmalu začela prestopati domače meje in se pojavljati na gl-

damo iz aristokratske angleške družine, miss Sophie, in njenege uslužnega "lakaja" Jamesa. Vsako leto miss Sophie svečano praznuje svoj rojstni dan in na večerji mora James natočiti tudi njenim štirim

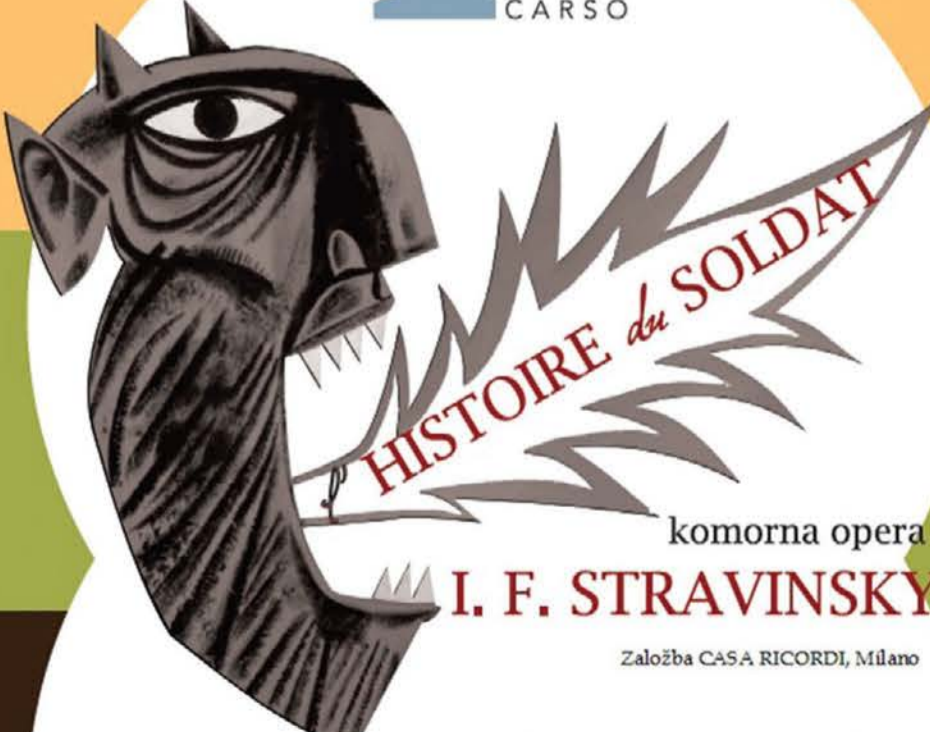
Foto DP

daliških odrih ne le evropskih držav. Od l. 1972 jo npr. nemška televizija nepogrešljivo oddaja na silvestrski večer. V izbruhni režiji Janeza Starine, ki vselej zahteva discipliniran pristop do teksta in odrske postavitve in je tudi tokrat enodejanki dal pravi ritem in komični ton, sta se

nevidnim gostom - pokojnim prijateljem. Ob vsaki zdravici mora seveda sam vse popiti in pri tem z gibi in s spreminjajočim tonom glasu posnemati umrle goste. Ob koncu, ko je že popolnoma omamljen od vinskih hlapov, mora pospremiti gospo še v ... posteljo in skušati zadostiti njenim žel-

jam... Majda Zavadlav se je, oblečena v temen, svetlikajoč se kostum, s klobukom na glavi (vse iz fundusa SNG Nova Gorica), in ob skrbno in spretno opravljenem delu Snežice Černic - tokrat v vlogi maskerke -, spremenila v devetdesetletno gospo in dostojanstveno držo podkrepila z elegantnimi gibi in pomenljivimi pogledi, ki so spodbujali Jamesa pri "vsakoletnem obredu". Božidar Tabaj je v škotski noši s smešno čepico vzbudil smeh že ob vstopu na oder, ko je - med glasbeno podlago, ki jo je posneto izvajal Mirko Vuksanović, mojster glasbenih gledaliških "kulis" - pripravljaval mizo za obed in se pri tem spotal ob glavo leva-preproge. Imenitno je z gibi, hojo, gestami in zmeraj bolj zapletajočim se glasom stopnjeval Jamesovo pijanost ter pri tem neizmerno zabaval gledalce. Kratka enodejanka z malo besedila in ponavljajočimi se prizori skriva kar precej pasti, ki jih lahko obide le izkušen in talentiran igralec ob discipliniranem režijskem vodenju. V dramskem odseku PD Štandrež je v štirinajstih dneh, na nekaj intenzivnih vajah nastal še en odrski bisercček, v katerem se zrcalita naravna komedijantska žilica priljubljene štandreškega igralskega para Majde in Boža in vsa mojstrska režijska spretnost Janeza Starine. Enodejanka bo s svojimi subtilnimi komičnimi nadrobnostmi gotovo še bolj izrazito zaživela na "pravem" odru v dvorani, v čarobnem ozračju, ki ga pomagajo ustvarjati lučni efekti.

IK

komorna opera
I. F. STRAVINSKY

Založba CASA RICORDI, Milano

LUIGI MAIO, glasbeno-gledališki igralec in
ENSAMBLE ARSATIELIER
Črtomir Šiškovič, violina - Fabio Serafini, kontrabas - Sebastiano Marzullo, klarinet
Aliji Voltan, fagot - Roberto Catenni, trobenta - Erik Žerjal, pozavna
Giorgio Fritsch, tolkala
DANILO MARCHELLO, dirigent

AZ. AGR. KMETIJA CASTELVECCHIO SAGRADO-ZAGRAJ

četrtek, 29. maja, ob 20.30

Sledi pokušnja tipičnih kraških vin in gastronomskih dobrot

Vstop prost z rezervacijo na 0481.532163

Razstavi v Ferrari in Rovigo

Južni in severni odtisi Evrope

V tej dolgi, čudni pomladi, ki se počasi le spreobrača v pričakovano poletje, sta precej odmevali (in še odmevata) razstavi, ki sta v naši neposredni bližini. V enem od najbolj ohranjenih srednjeveško renesančnih italijanskih zgodovinskih mest, v Ferrari, v sloviti Diamantni palači je od 22. februarja do 15. junija na ogled pregled del, ki jih je ustvaril Henri Matisse, velik interpret vizualne umetnosti prejšnjega stoletja, ki se je s svojim vsestranskim talentom proslavil v slikarstvu, kiparstvu,

risbi, grafiki in kolažu. V bližjem mestecu v Venetu, čez naravno mejo med Emilio Romagnu in sosednjo deželo, ki jo predstavlja Pad, v palači Roverella v Rovigo, pa je odprta tako rekoč vzporedna razstava Severna obsesija (L'ossessione nordica), od 22. februarja do 22. junija, z zgornjim podnaslovom Boecklin, Klimt, Munch in italijansko slikarstvo. Naj takoj povemo, da nas je kljub splošno priznani pomembnosti francoskega mojstra, ki spada v ožji krog klasičkov Novecenta, bolj pre-

pričala in estetsko vzemirala druga, večglasna antološka retrospektiva, ki nudi širok izbor del iz t. i. Severa Evrope, od Skandinavije in Nemčije do Severne Italije, že znanih imen, a tudi prezrtih in nepoznatih avtorjev.

Mogočna svetla arhitektura ferrarskega Palazzo dei Diamanti, ki ga odlikuje dokaj izvirna fasada, z diagonalno šahovnico rahlo izbočenih diamantnih piramidic, je krasna razstavna lokacija. Francoska kustosinja Isabelle Monod - Fontaine si je zamislila postavitev več kot 100 eksponatov iz svetovnih muzejev in zbirk skozi polmračni itinerar 12 večjih in manjših prostorov, ki ga je razlomil krasni intermezzo, čudovit sprehod skozi zelenje parka.

Na raznih postajah smo pričali razvoju umetnika, ki se spoprijema z enako spretnostjo s slikarsko, risarsko in tudi kiparsko tehniko, od prvotnega postimpresionizma do fauvizma in "primitivizma". Tako v portretih kot v aktih, v posebno izrisanih ženskih likih, z živimi orientalskimi motivi ali tudi elegantnimi meščanskimi kanooni pridejo do izraza bogohote igre barv, značilne tople rdeče, rjavkaste, rumene, a tudi hladne modre, zelene in sinje note, ki ustvarjajo ma-

gične hieratične figure.

Kdor ljubi najbolj poznano Matissovo ikono-grafijo, od kubističnih plesalk do stiliziranih ptic, bo morda razočaran, a v ferrarskem izboru lahko občuduje tudi manj znana dela, na primer krasne risbe iz zrelejših let, z ogljem, a tudi s flomastrom, skulpture, tako modernistično drzne kot bolj plastično klasične, in ne nazadnje izvirne kartonaste in papirnate kolaže iz ciklusa Jazz (1947), poimenovane "gouaches découpées", s katerimi, kot piše v predstavitvi, presega

ločnico med risbo, slikarstvom in kiparstvom z rezanjem oblik neposredno v barve in njihovo kompozicijo, sledeč kromatski in ritmični improvizaciji.

Beneški bienale je že od ustanovitve leta 1895 dajal poseben poudarek slikarskim tokovom iz severnih dežel (od Avstrije in Nemčije do Švice, Belgije in Skandinavije), skoraj kot nekakšno protitež dotedanji hegemoniji iz Francije (predvsem impresionizmu). Ta vpliv je občutila cela generacija italijanskih slikarjev, tako da je eden tedanjih glavnih kritikov, Vittorio Pica, to sugestivno opredelil kot "obsesijo s severa". Kustos Giandomenico Romanelli in sodelavke Franca Lugato, Alessandra Tidia in Alessia Vedova so zbrali bogato galerijo motivov, prikazni, junaških prizorov, a tudi intimnih in domačijskih slik, skoraj etnografskih zapisov obredov, pokrajin in portretov, ki so značilni za severni svet, združili so te vzorce s severa in jih ustrezno asociirali slikarjem iz Lombardije, Veneta in tudi naših krajev.

Tako imamo na eni strani gotska in romantična prizorišča Švicarja Arnolda Boecklina, na drugi pa Mariana Fortunyja in De Chirica, spet ele-

gantne in alegorične ženske motive Maxa Klingerja, na italijanski strani pa Cesareja Laurentija. Izrazita so velika platna o mornarjih in divjem Severnem morju Danca Michaela Petra Ancherja in Nemca Hansa Von Bartelsa, ali pa slike o ljudskih navadah Šveda Andersa in italijanskega epigona Ettoreja Tita. Neposredno realistični in intimistično spokojni pa so izrezi iz družinskega okolja Šveda Carla Larssona, Richarda Edwarda Millerja in Danca Vilhelma Hammershoia, avtorja prekrasnega Interjerja s sedečo ženo (1908), ki je bil izbran za uradno podobo razstave.

Še bi lahko naštevali: Klimt (in Pietro Fragiaco), Oskar Zwintschner (in Teodoro Wolf Ferrari), Cuno Amiet (in Gino Rossi). V posebni sekciji so zbrane grafike in jedkanice z mrko, fantastično in ezoterično simboliko: Munch, Franz Von Stuck, Luigi Bonazza, Alberto Martini. Omenimo še, da so v izboru prisotna tudi dela Tržačanov, "našega" Guida Marussiga in Gina Parina, ter Pirančana Piera Fragiaco. Nekatera izmed del, npr. znano sliko Franza von Stucka Scherzo (satir, ki se igra z lepoticama), je posodil muzej Revoltella, ki sodeluje pri razstavi.

Informacije o obeh razstavah so na spletnih straneh: www.palazzodeidiamanti.it in www.mostraossessionenordica.it. Ne glede na sami razstavi pa sta obe mesti, tako Ferrara kot Rovigo, vredni obiska. Prva ima znamenito srednjeveško preteklost, krasno ohranjeno urbanistično renesančno ureditev, z mogočnima romansko-gotsko katedralo in gradom, ki ga je dala zgraditi dinastija Este, z judovskim getom, ki ga je opisal Giorgio Bassani v romanu Vrt Finzi Contini. Ob ohranjenem obzidju je tudi lepo urejeno nabrežje s kolesarskimi in peš potmi ob Padu. Tako za zgodovinsko-kulturne zanimivosti kot za padsko ekološko okolje je bila Ferrara vključena v svetovni seznam UNESCO. Tudi Rovigo ima lep zgodovinski center in nekaj posebnih zanimivosti kot npr. cerkev Blažene device pomočnice (Beata Vergine del Soccorso), znana tudi kot La Rotonda. Gre za svojsko osmerokotno zgradbo, ki so jo postavili v 17. stoletju v zahvalo za rešitev po veliki epidemiji kuge. Ob zunanjem stebrišču so res lepe velike poslikave, ki krožno krasijo notranost in cerkveni obok.

Davorin Devetak

Desetnica V. Möderdorferju

Komisijo za desetnico, nagrado za najboljše otroško ali mladinsko delo, je prepričal mladinski roman Kot v filmu Vinka Möderdorferja. Komisija je prepoznala tekočo pripoved, polno humorja, grenkih resnic in nevsiljivih premislekov o sodobnosti. Na koncu avtor postreže s presenetljivim razpletom in za bralca novim, pristnejšim pogledom na svet. Letošnjo desetnico so podelili v Kulturnem centru Janeza Trdine v Novem mestu.

V obrazložitvi stanovske nagrade Društva slovenskih pisateljev so zapisali, da je prvoosebni junak Möderdorferjevega romana dvanajstletni Gašper

bister fant, ki ga pretresajo pubertetniške tegobe, povezane s primitivnimi ustrahovanji postavljajških sošolcev. Hkrati pa Gašper kmalu opazi, da je doma nekaj narobe.

Njegova mati je vse bolj sumničava in zazrta vase, oče pa je večkrat nepojasnjeno zdoma. In ker ima Gašper bujno domišljijo si - čeprav že sluti razloge neurejenih družinskih razmer - izmišljuje napete prizore, polne črnega humorja, v katerih ob karikiranih filmskih likih nastopajo člani njegove družine.

Letošnjo komisijo so poleg njene predsednice Polonce Kovač sestavljali še Borut Gombač, Klarisa Jovanović, Janja Vidmar in Dim Zupan, v izbor za nagrado pa je bilo uvrščenih 76 knjižnih naslovov. Hkrati s Möderdorferjem so bili letos nominirani še Cvetka Bevc, Dušan Čater, Goran Gluvič, Nataša Konc Lorenzutti, Tone Partljič, Andrej Predin, Andrej Rozman, Bina Štamper Žmavc in Anja Štefan. Vinko Möderdorfer se je rodil l. 1958 v Celju, kjer je končal gimnazijo pedagoške smeri. Študij je nadaljeval na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo, kjer je absolviral iz gledališke in radijske režije. Takoj po končani Akademiji pa je pričel delo v slovenskih gledališčih.

Deluje tudi kot radijski, televizijski in filmski režiser, od leta 1981 je v knjižni obliki objavil več kot 30 del s področij proze, poezije, dramatike in esejistike. Za svoje delo je na vseh področjih prejel vrsto pomembnih nagrad.

Gospodarski sistem brez etičnih načel se izkaže kot nevzdržen
Iskanje izhoda iz globalne krize
v luči cerkvenega nauka

Pri brskanju po gradivih, ki iščejo izhod iz globalne krize, sem zasledil naslednje misli patra Bartolomea Sorgeja, filozofa, politologa ter strokovnjaka velikega znanja in širokih obzorij, ki jih je izrekel pred časom v dvorani Fundacije Gorisrke hranilnice. Dejal je, da kriza zahodnega sveta ni zgolj občasna oziroma konjunkturna, to je taka, ko se spreminjajo ravnesja v družbi, ampak strukturna, to je tista, "ko se v njej zamajajo temelji, ko se ljudje ne prepoznajo več v istih vrednotah, ko se tla začenjajo razpokati in nosilne stene rušiti". Dejal je, da noče strašiti ljudi, vendar je hkrati s tem sedanjost krizo primerjal s podobnimi velikimi zgodovinskimi premiki v preteklosti, kot npr. razpad rimskega cesarstva z odpravo suženjstva in rojstvom krščanske civilizacije, z odkritjem novega sveta in prehodom kmetijskega na trgovski model gospodarstva, pa s francosko revolucijo, propadom absolutnih monarhij, s prvo industrijsko revolucijo in rojstvom demokracije ter morda še s čim. Pri sedanjih krizi so se po predavateljevem mnenju zamajali predvsem etični temelji družbe. Opozoril je, kot tudi sicer

sami čutimo, da je kriza zajela vsa temeljna področja življenja. Kot npr. ekonomsko področje, ki ga spodkopava etični relativizem, predvsem sla po bogatenju, po možnosti zgolj spekulativnem in moralno spornem ter brez čuta za solidarnost. Pa neobzdrano neomejene naravne danosti in dobesedno ogroža življenje na planetu. Pri tem je Sorge spomnil na izjavo papeža Janeza Pavla II., ki je ob propadu socializma dejal, da je zmotno misliti, da je s tem zmagal kapitalizem. Svobodna tržna ekonomija namreč res proizvaja bogastvo in ustvarja materialni napredek, vendar ni sposobna tega pravično razdeliti. Leto 2008, ko je nastopila kriza, naj bi po Sorgejevem mnenju pomenilo za kapitalizem to, kar je bilo za realni socializem leto 1989. To je trenutek preloma in resnega razmisleka, da se gospodarski sistem, ki sloni zgolj na kulturi proizvodnje in potrošnje ter ne upošteva etičnih načel, izkaže za nevzdržnega. Tu je tudi kriza družine, "ko se začenjamo spraševati, ali je družina zveza moža in žene, ali pa tudi dveh homoseksualcev". Spremlja jo tudi kriza dela, ko 40 in 50 let sta-

ri brezposelni, zavrženi in ponižani ljudje ne morejo dobiti več dela, pa ko mladi, celo izobraženi, zagrenjeni čakajo na stalno zaposlitev dolga leta, tudi desetletje. "Če jim pogledate v oči, hoste videli, da so žalostni in da se sprašujejo, ali jim bo uspelo kdaj dobiti službo in ustvariti dom, družino". Pri tem se je spraševal, "ali ni sramota, da je človek lahko presežek". V krizi je tudi politika, ki jo razjedajo parcialni interesi, klientelizem, grabež, nemoralna in še marsikaj drugega. V krizi je šolstvo, eden temeljnih stebrov družbe, ki ga tudi razjedajo zamajani temeljni vrednoti in nespoštnost, da bi mladega človeka primerno usposobili tudi za življenje in ne samo natrpali z znanjem. Tako smo zbegani, je dejal Sorge, "in ne vidimo jasne prihodnosti... Zato moramo kritično razmisliti o dosedanjem družbenem vzorcu... Iskati je treba nove poti ob ohranjanju te-

meljnih vrednot". Potreben je torej nov globalni družbeni dogovor, nova pogodba.

V luči cerkvenega nauka je Sorge takole razčlenil in nakazal vizijo in dileme reševanja sedanje globalne krize.

Ustvariti bo treba "novo gospodarsko kulturo ter življenjske pogoje uravnjavati po skupnih etičnih pravilih". Ne morejo se z navadnim pritiskom na računalniško tipko veliki proizvodni sistemi, kot je npr. FIAT na Siciliji,

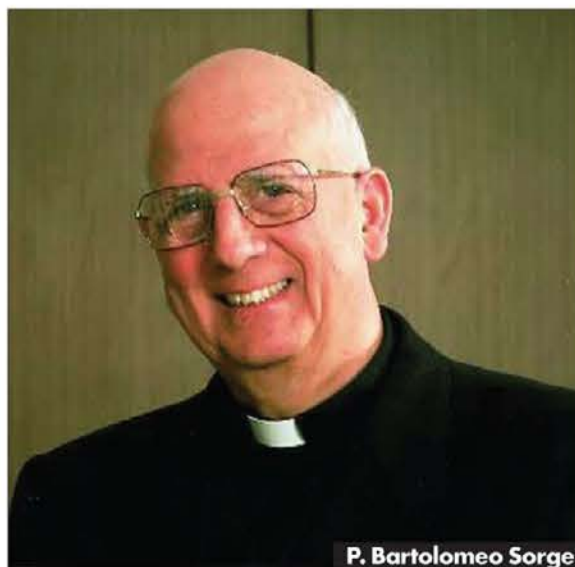
larji na dan. "Podjetje ne more biti zgolj kovnica gospodarskih interesov, ampak se bo moralo vzpostaviti kot skupnost dela, ki ima za cilj dobro svojih članov, pa tudi skrb za okolje, trajnostni razvoj in prihodnje rodove". Pa še nekaj: "Na svetu ne bo miru, dokler bo bogata milijarda s Severa uporabljala 83% svetovnih virov, ki jih je Bog dal človeštvu; šest milijard z Juga pa se mora preživljati z vsega 17%". Kdo bo ustavil priseljence, ki pritiskajo na vrata bogatega sveta? Lahko samo policija in vojska. Si res to želimo? Kaj pa demografska bomba, na kateri sedimo? Že sedaj manjkata na Zahodu dva rodova mladih. Kje bomo našli dovolj delovnih rok in Solanih možganov? Lahko samo na južni polobli, kjer sta danes dve tretjini prebivalcev, mlajših od 15 let". Vse to lahko rešimo "le v globalnem paktu, ki naj določi nova pravila s finančnega, trgovskega,

monetarne in drugih področij in ki bo upošteval prioritete dela pred kapitalom... Zato krizo sprejmimo kot priložnost za pravičnejši in bolj bratski svet". Sorge je še dejal, "da se je realsocializem istovetil z ideolo-

gijo, in ko je ta propadla, je propadel tudi socializem kot sistem". Kapitalizem kot moto razvoja "pa se ne istoveti z nobeno ideologijo, zato je večkrat ponovno vstal in bo verjetno še obstal". Treba bi ga bilo le preurediti, izboljšati. Za vse to sta potrebni socialna država in dejavna civilna družba. Potrebno je dejavno državljanstvo kot znak zrele demokracije, ki razmišlja globalno in deluje lokalno.

Za konec pa še zanimiv in nenačuden pogled kitajskega znanstvenika (ime ni bilo navedeno), ki ga je podal dr. Žiga Turk na zborovanju Prebudimo Slovenijo na Otočcu, septembra 2011, o nekdanjih prednostih Zahoda, in ki bi ga po Turkovem mnenju domnevno napredna in razsvetljena slovenska in širša evropska levičarska srenja verjetno najraje žolčno raztrgala. Naj ga v nadaljevanju navedem: "Raziskali smo vse, kar smo lahko: iz zgodovinske, politične, ekonomske in kulturne perspektive. Sprva smo mislili, da vam je uspelo, ker ste imeli močnejše topove kot mi. Potem smo mislili, da zato, ker ste imeli boljše politični sistem. Toda v zadnjih desetletjih smo spoznali, da je v srcu vaše kulture vaša vera: krščanstvo. Krščanski moralni temelj družbenega in kulturnega življenja je tisto, kar je omogočilo nastanek kapitalizma in nato uspešen prehod v demokracijo. Pri nas ni nobenega dvoma o tem".

Milan Gregorič

P. Bartolomeo Sorge

Kratke

Obisk pisatelja Gorana Vojnovića na Univerzi v Vidmu

V torek, 13. maja, je Univerzo v Vidmu obiskal pisatelj, režiser, scenarist, pesnik in kolumnist Goran Vojnović. Srečanje sta povezovala prof. Marija Bidovec in prof. Roberto Dapit, ki je poskrbel za uvodni pozdrav, prof. Bidovec pa je predstavila biografijo avtorja in njegova najpomembnejša dela, med njimi dva romana, nagrajena s kresnikovo nagrado, Čefurji raus! in Jugoslavija, moja dežela.

Besedo je nato prevzel Vojnović in takoj pritegnil pozornost publike. Glavna tema srečanja je bila emotivna geografija, s katero avtor opredeljuje svojo identiteto, odnos do materinščine, Slovenije, nekdanje Jugoslavije in koncept nacionalnosti. Govor je bil o t. i. čefurjih in o vprašanju identitete ter o jezikovnih in prevajalskih vidikih njegovih del. Dotaknil se je vojne tematike, čustev, kulturne izmenjave in pomena lektoratov slovenščine po svetu. Postregel je tudi z nekaj zabavnimi družinskimi anekdotami. Žal ni bilo časa, da bi gost odgovoril na številna vprašanja publike, zato si katedra za slovenščino želi njegovega ponovnega obiska prihodnje akademsko leto, mogoče tudi za projekcijo fima Piran-Pirano. Na srečanju so aktivno sodelovale tudi študentke 2. in 3. letnika slovenščine Fakultete za tuje jezike in književnost. Prebrale so odlomke iz romana Jugoslavija, moja dežela in prevode, ki so jih pripravile na predavanjih lektorata pod vodstvom lektorice Eve Srebrnič. Zahvala pri organizaciji dogodka gre tudi lokalnim časopisom, ki so se potrudili za promocijo, ter založbi Beletrina in Javni agenciji Republike Slovenije za knjigo, ki sta finančno podprli srečanje in sta vedno aktivni pri širjenju slovenske književnosti in kulture v Italiji.

Andrej Medved dobitnik Valvasorjeve nagrade za življenjsko delo

Valvasorjevo nagrado za življenjsko delo je letos prejel muzejski svetnik, umetnostni zgodovinar in filozof Andrej Medved. S svojim izvirnim, samosvojem, predanim, interdisciplinarnim, filozofsko utemeljenim in kritično-strokovnim delom je izjemno prispeval na področju slovenske in mednarodne galerijsko-muzejske dejavnosti. Kot dolgoletni kustos in vodja Obalnih galerij Piran je usmerjal, oblikoval in vodil razstavniki program ter s tem udeleževal vizijo razvoja sodobne umetnosti. Valvasorjevo nagrado za enkratne dosežke za leto 2013 so pa prejeli Darja Pirkmajer, Rolanda Fugger Germadnik, Jure Krajšek in Stane Rozman iz Pokrajinskega muzeja Celje za projekt revitalizacije in umestitve muzejskih vsebin v Knežji dvor v Celju. Nagrado za enkratne dosežke je prejel tudi Gorenjski muzej Kranj za stalno razstavo Prelepa Gorenjska v gradu Khislstein. Nagrado za enkratne dosežke pa je prejela še Metka Dariš iz Slovenske kinoteke za projekt

tudi diplomu, ki so jo prejeli donatorji razstave Vrata: Prostorski in simbolni prehodi življenja v Slovenskem etnografskem muzeju.

Udba je po Omerzovih besedah v Crnogorcu videla nevarnega političnega sovražnika

Publicist Igor Omerza je svoje ugotovitve glede ugrabitve in umora hrvaškega študenta in emigranta Stjepana Crnogorca strnil v knjigi Kliči U za umor, ki jo je izdala Mohorjeva družba v Celovcu. Udba je v Crnogorcu videla nevarnega političnega sovražnika in se odločila, da ga odstrani, je na predstavitvi knjige v Ljubljani dejal Omerza. "Največja verjetnost je, da je bil Crnogorac umorjen nekje v Sloveniji, saj so ga sem hodili zaslisevat od Beograda do Doboja", je dejal Omerza. O sami izvedbi umora pravi, da ne želi špekulirati, pač pa naj to povedo tisti "slovenski udbovci oz. udbovski funkcionarji, ki so še živi in ki to vedo". "Pri tem mislim predvsem na Borisa Mužiča, Marjana Orožna in Silva Gorence", je poudaril. Roman Leljak, ki prav tako raziskuje primer Crnogorac, je dejal, da bo Crnogorčeva družina proti omenjenim Mužiču, Orožnu in Gorencu sprožila sodni postopek. Crnogorca so pripadniki Udbe ugrabili 3. julija 1972 v Salzburgu v Avstriji in ga z lažnim potnim listom prepeljali v Jugoslavijo, ugotavlja Omerza. Omenil je tudi dokument o plačilu ugrabiteljem. "Akcijski je financirala Udba, v evrih pa bi znesek danes skupno znašal dobrih 210.000 evrov", navaja v knjigi. Samo ugrabitev je natančno popisal tudi sam Crnogorac, tako da jo je skupaj z nekaterimi drugimi dokumenti mogoče precej dobro ponazoriti, pravi Omerza.

Kdaj so Crnogorca ubili, ni mogoče natančno reči, toda po neuspešnem vdoru 19 oboroženih pripadnikov Hrvaške revolucionarne bratovščine v Jugoslavijo junija 1972 niso imeli "nobene razloga več, da bi ga še ohranjali pri življenju", ocenjuje Omerza. Vsekakor je bil po njegovih besedah umorjen pred sestankom predsedstva SFRJ septembra 1972. Predstavitve knjige sta se udeležila tudi predsednik SDS Janez Janša in predsednica parlamentarne komisije za človekove pravice Eva Irgl.

Nov uspeh na zborovskem področju
DVS Bodeča Neža uspešno v Avstriji

Prejšnji konec tedna je DVS Bodeča Neža nastopala na kakovostnem mednarodnem tekmovalnem Ave verum v Badnu (v bližini Dunaja), na katerem so dekleta osvojila srebrno plaketo in 87 točk. Ob tem je pevski sestav z Vrha pod vodstvom zborovodkinje Mateje Černic prejel tudi dve posebni priznanji. Gre za tekmovalje, ki sodi med bolj kakovostna v Evropi in na katerem je nastopilo 9 zborov, ki so jih organizatorji izbrali izmed prijavljenih. DVS Bodeča Neža je na tekmovalje izrecno povabil umetniški vodja tekmovalja, ki je vrhovskim dekletom prislusnil leta 2010 na zborovskem tekmovalju v Neerpeltu. Šlo je za tekmovalje, na katerem so nastopali tudi mešani sestavi. Zbori so morali predstaviti

program, ki sega v tri različna zgodovinska obdobja, poleg tega pa je organizator predpisal tudi obvezno skladbo avstrijskega skladatelja Alfreda Dünserja. DVS Bodeča Neža

Robert Schumanna in sodobne zborovske glasbe Arva Pärta. Ob tem so dekleta DVS Bodeča Neža predstavila tudi slovenskega sodobnega skladatelja Lojzeta Lebiča. Za na-

stop je strokovna žirija podelila dekletom 87 točk in srebrno plaketo. Hkrati pa so bile pevke ob tem deležne še

dečenežnega ustvarjanja", katerega višek bo jesenski celovečerni koncert.

posebnega priznanja za izbor najboljšega programa.

DVS Bodeča Neža je prejela še eno priznanje, posebno nagrado publike: zagotovila si jo je z nastopom v badenski cerki, na katerem je predstavila tudi Bonatovo scensko uprizoritev skladbe Dräi brauen in Quaggiatovo sugestivno skladbo Poslednji sprev (na besedilo Žive Srebrnič). Udeležba na tekmovalju v Badnu je za dekleta vrhovske vokalne skupine predstavljala poseben kakovosten izziv,

saj so se tekmovalja udeležili tudi zbori, ki posegajo po vrhu na najbolj prestižnih evropskih in svetovnih tekmovaljih. Med pomembnejšimi zbori so nastopali tudi "The university of Georgia Hodgson singers" in "Samford university a cappella choir" iz ZDA ter filipinski zbor "Manila Kammerkor". Udeležba DVS Bodeča Neža na tekmovalju v Badnu spada v širše zasnovani projekt ob 10. obletnici delovanja pevskega sestava "10 let bodečenežnega ustvarjanja", katerega višek bo jesenski celovečerni koncert.

AČ

GMD / Predstavitve knjige Vlada Klemšeta

"Zame so pomembni ljudje!"

V ponedeljek, 19. maja, je knjiga Vlada Klemšeta *Odšli so brez slave in brez spomina*, ki sta jo nedavno izdali GMD in Gospodarska

"izbris spomina". Klemšetu, ki "razmišlja s svojo glavo in pove, kar je kot ljubitelj teritorija spoznal in razumel", gre zasluga, da je začel s takim delom.

"Knjiga je zanimiva predvsem z vidika sovođenjske občine, toda obravnava problematiko, ki je bila skupna v najbolj tragičnem obdobju naše zgodovine". Usodo beguncev so namreč doživljali številni prebivalci teh in drugih vasi ter Gorice, ki so se znašli v viharju prve vojne. Z njo smo se začeli iz več razlogov globlje ukvarjati komaj pred 30-40 leti. Prva vojna je s slovenskega zornega kota bistvena za razumevanje dogodkov v naslednjih desetletjih.

Naši vojaki so se borili na vseh mogočih koncih in krajih. "Mimo truda, časa in vseh zavedev, ki spremljajo tako raziskavo, mislim, da sem s tem de-

lom veliko pridobil v smislu spoznanja, pa ne samo teh drobnih zgodb, ki so del širšega konteksta", je še povedal Klemše. "Zame so pomembni ljudje". S časovnim zamikom je med drugim spoznal, kako je ta naša skupnost v bistvu razdeljena, hkrati pa tudi povezana. Dobra tretjina ljudi, ki imajo korenine na Vrhu, živi v raznih krajih v Laškem ali v Furlaniji; po razdejanju so se namreč odselili tja, kjer je bilo življenje lažje. Vezi in korenine ostajajo še vedno živi. Že v Sovodnjah in drugih vaseh je nekoliko manj takih povezav; mogoče zato, ker se je struktura prebivalstva bistveno spremenila. Je pa res, da je prva svetovna vojna v splošnem razmišljanju in dojemanju dogajanj še vedno zelo močno prisotna; "verjetno bo tako še kakšno generacijo". / DD

Foto dpid

zadruga Brajda Vrh, doživela tudi svojo goriško predstavitev. Kot je uvodoma povedala prof. Marija Češcut, je publikacija, posvečena v prvi svetovni vojni umrlim avstro-ogrskim vojakom iz sovođenjske občine in žrtvam vseh vojn, doživela ne le v omenjeni občini, temveč tudi širše prav lep sprejem med ljudmi.

V galeriji Ars na Travniku se je z avtorjem pogovarjal Peter Černic. Poudaril je, da ta knjiga odraža pravo zgodovinsko delo, saj ni nastala na osnovi drugih knjig; avtor je brskal po arhivih, pogovarjal se je z ljudmi, ustno izročilo je primerjal z ustnimi podatki in oblikoval svoj pogled na problematiko. "Problem zgodovine je, da jo ponavadi pišejo vedno zmagovalci", zato večkrat ne upoštevajo tega, kar je neki kraj doživel. Zato se zgodovina zmagovalcev vedno ne ujema z zgodovino kraja. In številni naši ljudje so doživeli nekaj

Zlasti ob 100-letnici začetka prve svetovne vojne bi tak pristop lahko bil za marsikoga koristen spodbuda. Delo dolgoletnega časnika in krajevnega upravitelja ter odličnega poznavalca teritorija, tudi kar se tiče toponomastike, "gotovo ne bo tonilo v pozabo". Cilj avtorja in predsednika omenjene Gospodarske zadruge Walterja Devetaka se je pred poldrugim letom zdel hitro uresničljiv, je dejal Klemše. Kmalu so se znašli pred težavami zaradi pomanjkanja podatkov, saj je bila občina leta 1927 ukinjena in pridružena občini Miren, kjer je arhiv med drugo vojno zgorel. Tako je avtor sam rekonstruiral seznam vojaških obvezancev, ki bi jih moralo biti okrog 320. Raziskovanje je potekalo še na več ravneh. "Pozitivni učinek" knjige je tudi ta, da po objavi knjige prihaja na dan še novo gradivo. Več je bilo tudi kritik, bolj ali manj utemeljenih, je še dejal Klemše.

Novo pri GMD

Ponatis knjige o boju proti alkoholu Janeza Evangelista Kalana: DA SE POZNAMO!

Goriška Mohorjeva družba je v sodelovanju s Celjsko Mohorjevo družbo izdala fotostatični ponatis knjige o boju proti alkoholu iz leta 1931. Knjiga je nastala v času močnega protialkoholnega gibanja, ki je bilo zelo razširjeno zlasti v prvih desetletjih 20. stoletja predvsem v državah Srednje in Severne Evrope. Tudi v Sloveniji je bilo gibanje zelo razširjeno zlasti po zaslugi duhovnikov, kot je bil Janez Evangelist Kalan, pa tudi po zaslugi ljubljanskega škofa Jegliča. H gibanju so pristopili tudi mnogi drugi, zlasti zdravniki in učitelji. V letih 1920-1930 je izšlo v slovenščini na desetine knjig na to temo. Poslanstvo, ki se mu je posvečala knjiga Da se poznamo!, je danes enako aktualno, kot je bilo ob izidu. Danes je slika precej različna od tiste, ki jo opisuje Kalan. Spremenil se je predvsem način pitja, znižala se je starost, pri kateri se čezmerno pitje začne, in posledično tudi starost, pri kateri nastopijo problemi. Prekomerno uživanje alkohola prinaša še druge probleme, ki ne zadevajo le zdravje pivca, ampak posegajo v njegovo okolje. Knjiga je seveda napisana v jeziku tistega časa, kar pa ji daje zanimivo in prijetno patino. Njena vsebina ostaja strokovno tudi danes neoporečna, saj so spoznanja o alkoholu in o škodi čezmernega pitja stvarna, čeprav danes razpolagamo z novimi biološkimi in nevrološkimi dognanji, ki pa večinoma znanstveno ne bolj utemeljujejo vsebino knjige. Ponatis je zanimiv tudi za bibliofile in raziskovalce. Predstavitve bo 29. maja ob 10. uri v prostorih Katoliške knjigarnice v Gorici na srečanju na kavi s knjigo. Problem alkoholizma nekoč in danes bodo v pogovoru z urednikom Markom Tavčarjem predstavili avtorji spremne besede: dr. Jože Ramovš, dr. Bernard Špacapan in g. Pavle Bračko.

Kratke

SKD Igo Gruden se bo spomnil stoletnice prve svetovne vojne

V niz prireditev Po sledih prve svetovne vojne, ki jih prireja občinska uprava v devinsko-nabrežinski občini, se vključujeta tudi dve pobudi kulturnega društva Igo Gruden iz Nabrežine: zgodovinska razstava iz bogate zbirke Bruna Santinija in zborovsko recitacijska prireditev Oblaki so rudeči. Prva na vrsti bo odprtje razstave v društveni dvorani o posledicah vojne v teh krajih, o vpoklicanih domačinih itd., ki bo v petek, 30. maja, ob 18. uri. Istočasno bodo predstavili tudi likovno razstavo, ki jo v Kavarni Gruden pripravlja skupina umetnikov kulturnega društva Mazzini iz Tržiča, Med Sočo in Krasom – Tra Isonzo e Carso. Zborovsko recitacijska prireditev Oblaki so rudeči pa bo na programu v soboto, 7. junija, ob 21. uri. Zanimiv projekt vsebuje najprej nastop pevskega zbora Nižje srednje šole iz Nabrežine pod vodstvom Aleksandre Pertot s tremi skladbami na vojno tematiko, potem si bodo po scenariju in v režiji Marjana Bevka sledile zborovske skladbe v treh jezikih, ki jih bosta izvajala zbor Kraški slavček-Krasje in MePZ Igo Gruden pod vodstvom Petre Grassi in Janka Bana, recitacije in branje pisem s fronte v izvedbi recitatorjev Mirande Caharija, Matija Kralja, Jožice Forčič in Judit Horvath, sklepní del prireditve pa bo izvenel kot želja po drugačni in svetli prihodnosti z novo skladbo Še enkrat rojeni, ki jo je Adi Danev napisal prav za to priložnost na besedilo Alenke Rebula.

In memoriam / Jasna Jurečič

Jasna Jurečič je življenje obdarilo z literarnim talentom in s svetlimi vrednotami, zato nam ostaja trpek občutek, da se njeno življenje ni izživel do konca, da so cvetni lističi tega cveta odpadli, preden bi nas njegov opojni vonj v celoti prevzel. Taka je podoba, ki jo priključuje v misel njena nenadna smrt.

Rodila se je 15. avgusta 1955 v Zadru. Mati je bila Dalmatinka, oče Slovenec, a že po tretjem mesecu starosti je postala Ljubljanka, v tretjem desetletju svojega življenja pa se je preselila v Salež na tržaški Kras. Tu se je namreč poročila, postala mama dveh deklet in pred nedavnim tudi nona treh vnukov.

Jurečičeva, ki je po opravljeni ekonomski srednji šoli v Ljubljani obiskovala ekonomsko fakulteto in zatem še novinarstvo, iz katerega je opravila nekaj izpitolov, je bila celostno predana slovenski besedi. Oboževala jo je. Občudovala je moč besede, njeno zvočnost, njeno sposobnost odkrivanja vsakdana, podajanja razpoložljivih stanj in

razgaljanja tenkih plasti bitja, ki mu pravimo človek. Njeno poznavanje jezika je bilo odlično, občutek si imel, da je zanjo jezik ključ, ki odpira vrata sveta in njegovih podob.

Njeno pisateljsko pero je bilo odlično in natančno, zarezalo je z ostrino meča v sodobno pojavnost, v težko razumljivo sodobno družbo in človeške odnose. Jasna Jurečič je ljubila ženske like in privlačevala jo je tajinstvenost človeške duše: vidno in nevidno, želje in hrepenenja, sanje in resničnost, teža in lahkotnost bivanja, bolečina in sreča, osamljenost, materinstvo so razpoznavni motivi njenih del, ni ji tuje niti razmišljanje o nasilju v družbi, o celostni ljubezni med moškim in žensko, o poštenosti in medosebnih odnosih. Po literarnem prvencu, romanu Prerokuj mi še enkrat (zal. Mladika), ki se je leta 2008 uvrstil v ožji izbor za najboljši prevec na natečaju Slovenskega knjižnega sejma, ji je leta 2012 Kulturno društvo Vilenica izdalo knjigo kratkih zgodb Pasji dnevi, ki jo je ilustrirala Jasna Merku'. Že pred temi objavami je sodelovala s Primorskim dnevnikom, predvsem s športnim uredništvom, z revijo Galeb kot avtorica otroških zgodb in več let pri literarnem natečaju revije Mladika, kjer je letos s svojim prispevkom prejela drugo nagrado za prozo.

Nagrade Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu

Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu je končal že XII. Nagradni natečaj za diplomatska, magistrska in doktorska dela o temi Slovencev v zamejstvu in v izseljenstvu. Na podlagi ocene strokovne komisije je tako gospod Gorazd Žmavc, minister za Slovence v zamejstvu in po svetu, 27. maja svečano razglasil šest nagrajencev oziroma nagrajenk. Na XII. nagradni natečaj Urada je prispelo devet nalog o "zamejskih" in šest nalog o "izseljenjskih" temah; vsota 15 nalog pa izenačuje doseganje več kot desetletno povprečje prispelih nalog.

Iz zamejstva je prvo nagrado prejela Zaira Vidau, za doktorat z naslovom Upravljanje etno-jezikovne različnosti. Primer dežele Furlanije Julijske krajine; drugo nagrado je prejel Gaetano Dato za doktorsko nalogo L'uso delle memorie: il caso di Trieste, confine culturale e ideologico nel cuore dell'Europa, 1945-1965. Uporaba spomina – primer Trsta, kulturna in ideološka meja v srcu Evrope, 1945 – 1965. Komisija je podelila dve tretji nagradi: eno je prejela Ines Beguš za doktorat Avtonomija in ekonomija Nadiških dolin v Beneški republiki, drugo pa Gleb Verč, Trst, za diplomu z naslovom La poesia per l'infanzia in Italia e in Slovenia. Generi, storia e problemi di traduzione. Otroška poezija v Italiji in v Sloveniji: zvrsti, zgodovina in problemi prevajanja.

ZGONIK Občni zbor Zadružne kraške banke

Korak nazaj za skok naprej

Čeprav Zadružna kraška banka z Opčin končuje bilanco za leto 2013 prvič v svoji zgodovini v minusu, to ni nikakršna tragedija, prej obratno. To je namreč priložnost za dolgoročno načrtovanje poslovanja v obdobju, ki je gospodarskemu in finančnemu sektorju nenaklonjeno: predvidevanja pa žal napovedujejo, da bo stagnacija še trajala. To je bila srčika razmišljanja, s katerim je predsednik upravnega odbora ZKB Sergij Stancich na podlagi pisnega pregleda obračuna, zbranega v zvezku Letno poročilo in bilanca, nagovoril množico članov na rednem občnem zboru bančne ustanove, ki je bil v soboto, 24. maja, v športno-kulturnem centru v Zgoniku.

Več je razlogov, da je banka končala lansko bilanco z minusom v višini 2.818.074 evrov. A začnimo po vrsti.

V letu 2013 so učinki trajajoče ekonomske krize agresivne načeli kakovost kreditnega portfelja bank zadružnega sistema: s tem je povezan težaven položaj, v katerem se nahaja nepremičniški sektor, zaradi katerega je ZKB od nekaj precej izpostavljen. Slabe terjatve so hitro rastle, delež slabih kreditov je ob koncu lanskega leta znašal 8,4% (leto prej 6,5%): poleg tega gre beležiti porast dvomljivih terjatev in ostalih oblih nerednih kreditov. Krediti strankam brez oslabitev so lani znašali 334 milijonov evrov, kar je v primerjavi z letom 2012 4,58% manj. ZKB je vsekakor kreditirala gospodinjstva in mala podjetja in to dokazuje, da je ZKB še naprej podpirala ta prostor kljub hudim razmeram (prišteti je treba še napest pri pridobivanju likvidnosti). Nižji so poslovni prihodki in prihodki iz poslovanja.

Upad dobička iz rednega poslo-

vanja gre skratka pripisati upadu čistih obresti zaradi nižjih obrestnih mer in upada kreditne aktivnosti, porastu oslabitev kreditov, oslabitvi udeležbe v kapitalu družbe BCC SVILUPPO E.TERRITORIO, porastu rezervacij v razne sklade in zlasti spodbudi za predčasno upokojevit sedmih

izvedla nekaj pomembnih organizacijskih in komercialnih ukrepov, ki dejansko predstavljajo temelj za prihodnje upravne smernice. Sprejeta je bila odločitev, po kateri bo ZKB dajala prednost stalni in znatni kuponski donosnosti obveznic, namesto da bi ustvarila gmotne ne-

Foto IG

uslužbencev. Predsednik Stancich je na občnem zboru predlagal tudi načrt, ki naj bi izgubo poslovne dobe 2013 pokrili s črpanjem iz nekaterih rezerv: skupščina je načrt sprejela. Predsednik je omenil tudi odobritev strateškega načrta za triletno 2014-16, ki vključuje predvsem politiko sprejemanja novih članov v vidiku vedno večje prepoznavnosti na referenčnem območju, in inšpekcijo Banke Italije, ki je leta 2012 zoper vodstva banke sprožila kazenski postopek, ker je informacije o hčerinski družbi Immobiliare ZKB Nepremičniška družba srl presodila za pomanjkljive. Pristojni pri ZKB so globo (ki je po Stancichem mnenju in mnenju odvetnikov ZKB vsekakor neupravičena) v višini 5.000 evrov osebnopovravnali. Stancich je omenil tudi poslovanje omenjene Nepremičniške družbe in preselitev podružnice iz prostorov na Trgu Libertà v nov sedež na ul. Carducci.

Predsednik je poudaril, da je banka v lanskem poslovnem letu predvidene prihodke od prodaje vrednostnih papirjev, ki bi sicer ugodno vplivali na računovodske izkaze, hkrati pa oškodovali prihodnje rezultate. Prav v tem vidiku bodo v letu 2014 postali otipljivi sadovi, semena katerih je vodstvo ZKB (z odpovedovanji

predvidene prihodke od prodaje vrednostnih papirjev, ki bi sicer ugodno vplivali na računovodske izkaze, hkrati pa oškodovali prihodnje rezultate. Prav v tem vidiku bodo v letu 2014 postali otipljivi sadovi, semena katerih je vodstvo ZKB (z odpovedovanji

Foto IG

mu in drugemu dolgoletnemu članu nadzornega odbora, Borisu Kuretu, javno zahvalilo. Novi člani upravnega odbora so Dragotin Danev, Fabio Pahor in Marko Pertot. Predsednik razsodišča pa je Giorgio Spazzapan. Na dnevnem redu je bila tudi razprava, na kateri so se med drugimi oglašili predstavniki SZSDI, SDGZ in Kmečke zveze.

IG

DSI Gostja dr. Marija Stanonik

Slovensko odporniško pesnjenje pod italijanskim fašizmom

Najprej je dr. Marija Stanonik napisala knjigo Slovenska pesem pod tujimi zastavami, o slovenskih vojaki, ki so pesnili pod nemškimi režimom. Zaradi bogatega gradiva, ki ga je zbirala dvajset let in ga stalno dopolnjevala, je s pomočjo založbe Mladika izšla knjiga Slovenska pesem v tujem škornju. Slovensko odporniško pesnjenje pod italijanskim fašizmom (1920-1943) in v Severni Afriki (1943-1945), v kateri je obravnavanih približno od štirideset do petdeset avtorjev. Vsaka pesem je opremljena z opombami, v katerih je navedeno, kje jo je avtorica odkrila, in drugimi preverljivimi podatki. Knjiga je bogato strukturirano delo in pripoveduje o pesnjenju vojakov v italijanski vojski in tistih, ki so se po prvi svetovni vojni s pesnjenjem uprli fašistični politiki.

Novo delo etnologinje, literarne zgodovinarke in slavistke dr. Marije Stanonik, ima šest pogla-

slovenskega pesnika Andreja Persiča v afriški puščavi, Danila Florjančiča ob Rdečem in Jonskem morju, Antona Novačana v Jeruzalemu in Kairu ter presto-

panje k italijanskim zavezniškimi antifašističnim enotam na Srednjem vzhodu 1943-1945. Avtorica knjige je bila docentka na ljubljanski in mariborski univerzi, kjer je poučevala slovensko književnost. Od leta 1974 do 2012 je bila zaposlena na Inštitutu za slovensko narodopisje pri Znanstvenoraziskovalnem centru SAZU. Izdala je številne monografske publikacije in strokovne članke; s pomočjo njenih študentov se je arhiv slovenske slovstvene folklorne obogatil za štirideset tisoč enot. Ko je bila še sama študentka, ji je prof. Pateru predlagal, da bi raziskovala slovstveno folkloro, in je na to pristala. Cilj njenega prizadevanja je, da bi lahko ob vsem njenem zbranem gradivu spoznavali zgodovino z več platí, ne pa enostransko. S pričujočo knjigo se je hotela pokloniti Slovincem, ki so trpeli pod fašizmom. Tako delo kot avtorico je na rednem ponedeljkovem srečanju

Društva slovenskih izobražencev predstavila urednica Nadia Roncelli, pri predstavitvi pa sta sodelovala še Bogomila Kravos, ki je posredno vključena v knjigo zaradi očeta Josipa, in časnikar Saša Rudolf kot izvedenec tega obdobja. Kravosova je prisotnim zaupala, da je raziskovanje strast, saj začneš in ne moreš končati, ker se ti odpirajo novi podatki, ki te ženejo naprej, in delo ni nikoli končano. S poslušalci je delila svoje vedenje preko očetovih spominov o družbi "štampharjev", ki je delovala v Trstu v tridesetih letih in gojila slovensko besedo na skrivaj. Pesnili so, ker so imeli prepovedano društvo. Tako je oče Josip Kravos leta 1927 s prijatelji skoval pesem, spomini na katero so se ohranili še do sedemdesetih let. Pesmi so po večini odražale družbene okoliščine.

Ob koncu je spregovoril še Saša Rudolf o povojnem tržaškem obdobju, o slovenskih volitvah leta 1955 in o letaku z verzi do Stalina in Titu, ki ga je izdala Slovenska demokratska zveza, ga razmnožila ter so ga "izobešali" po Trstu. Spomnil se je tudi na Antona Novačana, ki se je imel za velikega slovenskega pesnika in pisatelja.

Šin

Stolnica sv. Justa

Relikviji novih svetnikov bosta v Trstu

Nedavno kanonizirana papeža Janez XXIII. in Janez Pavel II. sta bila s Trstom tako ali drugače povezana. Janez XXIII. je bil namreč prijatelj nekdanjega tržaškega škofa Santina, Janez Pavel II. pa je imel v našem mestu pastoralni obisk leta 1992 in takrat je spregovoril o temeljih bratstva in miru.

Tržaški škof Giampaolo Crepaldi je vernikom, zbranim v stolnici sv. Justa v nedeljo, 25. maja, med homilijo priklical v spomin ta dva elementa, da bi uvedel osrednji del verske svečanosti, to je sprejetje dveh relikvij obeh papežev, ki bosta odslej trajno v tržaški stolnici cerkvi. Gre za nedoločen del telesa Janeza XXIII. (relikvija ex cor-

pore) in za nekaj las Janeza Pavla II. (relikvija ex pilis), ki sta v nosil tudi del oblačil, ki sta pripadala svetima cerkvenima

Foto IG

Trst prispeli prav zaradi prizadevanja nadškofa Crepaldija. Ta je med slavnostnim bogoslužjem

možema. Spomnil je na besede, ki jih je papež Fancišek izrekel ob proglasitvi svetniškega stanu

svojih predhodnikov: bodisi Janez XXIII. bodisi Janez Pavel II. sta s svojim delom globoko prispevala k razvoju vesoljne Cerkve. Janez XXIII. je bil namreč pobudnik vatikanskega cerkvenega zbora, Janez Pavel II. pa je bil 'papež družine'. 'Oba sta bila deležna globoke vere in gorečega misijonskega zanosu. Vselej sta vlivala upanje in imela do vseh sogovornikov spoštljiv in prijazen odnos – tako kot nas uči sv. Peter', je dejal nadškof Crepaldi. Večkrat ju je svet napačno razumel, včasih ju tudi zasmehoval, sicer "sta vedno izpolnjevala Božjo voljo in bila sijajen zgled krščanske milosti", je dejal še nadškof med bogoslužjem, ki ga je obogatilo petje Stolnega zbora pod vodstvom Marca Sofianopula. Pevski sestav je namreč ob tej priložnosti izvedel himno v čast Janeza XXIII. in Janeza Pavla II., ki jo je na besedilo msgr.

Giorgia Carnelosa napisal Sofianopulo.

IG

Obvestila

V Slovenskem stalnem gledališču v Trstu bo v četrtek, 29. maja 2014, ob 20. uri podelitev primorske gledališke nagrade tantadruj, ki so si jo zamislili Slovensko stalno gledališče Trst, SNG Nova Gorica in Gledališče Koper. Na sporedu bo tudi ponovitev predstave Zlati zmaj R. Schimmelpfenniga v režiji Januza Kice, v spomin na nedavno umrlega režiserja Primoža Beblerja. Klub prijateljstva – Vincencijeva konferenca vabita tržaške in gorške prijateljke na celodnevni avto-

busni izlet v Soško dolino z ogledom Kobarida (Muzej I. svetovne vojne) in Tolmina, v četrtek, 26. 6. 2014, z odhodom iz Trsta in z možnostjo postanka v Gorici, informacije in vpisovanje tel. 040-225468 / 347 1444057 (Vera).

Darovi

Za Slovensko karitas: ob drugo obletnici smrti inž. Petra Merkuja daruje žena Mirella 200 evrov za poplavljenca v Srbiji in BiH. **Za poplavljenca** daruje NN 20 evrov.

ŽUPNIJA SV. JERNEJA AP.
s sodelovanjem ZVEZE CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV
vabi na
KONCERT MARIJINIH PESMI
ob zaključku šmarničnih pobožnosti
nastopili bodo:
OPZ Vesela pomlad, MoPZ Sv. Jernej, MeCPZ Sv. Jernej,
solisti in udeleženci orgelskega tečaja ZCPZ
sobota, 31. t.m., po večerni sv. maši ob 19.30
cerkev sv. Jerneja ap. na Opčinah

POGOVOR Marjan Škerlavaj

Petje me odvrtača od vsakodnevnih skrbi

Zborovska dejavnost je v našem slovenskem in zamejskem prostoru ključni kulturni element naše biti; je prepoznavni znak, s katerim se Slovenci ponosno kažemo svetu, je pa tudi nezamenljiv družabni element, ki pri nas pripomore k negovanju obstoječih družbenih vezi in tkanju novih. Zborovstvo se pri Slovencih v Italiji razvija na več nivojih, od poljudnega do visokokakovostnega. Med mnogimi pevci, ki so svoje življenje posvetili tej dejavnosti, je Marjan Škerlavaj. Openc po rodu in bivališču, se je že od mladih nog vključil v krajevno pevsko sredino.

Ali bi nam lahko posredovali nekaj koordinat, da bi nam predstavili svojo pestro in dolgoletno pevsko 'kariero'?

S petjem sem se začel ukvarjati že v otroških letih, ko sem najprej prepeval v šolskih zborih openske osnovne šole Franceta Bevka in nižje srednje šole Srečka Kosovela. V bistvu je šlo za pevsko udejstvovanje na šolskem področju. Izven šole pa sem bil tudi glasbeno aktiven; dobrih petnajst let sem igral na bobne v ansamblu Galebi z Opčin. Po obvezni mutaciji sem pričel prepevati v domačem cerkvenem pevskem zboru Sv. Jernej, kjer sem še vedno aktiven član. Dobrih štirinajst let pa sem prepeval v mešanem pevskem zboru Jacobus Gallus iz Trsta pod vodstvom prof. Janka Bana. Trenutno pa prepevam že deveto leto v mešanem pevskem zboru Hrast iz Doberdoba, ki ga vodi prof. Hilarij Lavrenčič. Do pred kratkim pa sem bil kar pet let pevsko aktiven v moškem zboru Sv. Jernej z Opčin pod vodstvom prof. Mirka Ferlana.

Dejavni ste namreč bodisi na prosvetnem kot cerkvenem pevskem področju. Kako usklajujete to dvojnost,

kakšne občutke sproža v vas cerkvena pesem, kakšne pa posvetna?

Lepo vprašanje! Mislim, da nisem edini, ki se ukvarja s to dvojno dejavnostjo. Povedal pa bi, da ni neke bistvene razlike, saj je

petje odraz našega duševnega stanja. Sakralno izvajanje skladb pa naj bi temeljilo na globokem duhovnem podoživljanju in osebnem prepričanju. Do kakšne mere, pa to ve vsak zase. Meni so zelo všeč božične pesmi, ki odražajo veselje in neko mistično skrivnost. Prav tako veličnane skladbe, ki vsebujejo sporočilo zmage življenja nad smrtjo. Po drugi strani pa ravnajo tako posvetne pesmi pridobijo efekt, če so lepo zapete. Tudi glede prireditvenih prostorov so se moje zahteve s časom nekoliko spremenile. Zadnje čase opažam, da me razveseljujejo in tudi notranje obogatijo predvsem koncertni nastopi v naših cerkvah. To predvsem zaradi bogate akustike, ki je nam pevcem bolj všečna kot pa gluhe in neakustične "suhe" dvorane, kjer je vsak manjši pevski sporedljaj takoj opažen. Pa tudi pu-

blika je vse bolj zahtevna.

Od kod vaša ljubezen do petja?

Pravzaprav sem še kot otrok zelo rad prepeval. Izhajam namreč iz izrazito pevsko nadarjene družine. Predvsem moj oče, ki je več kot petdeset let sodeloval v domačem cerkvenem zboru, mi je verjetno gensko posredoval to pevsko navdušenje. Prav tako tudi moj brat, ki tudi zelo rad poje in igra na orgle. Oba sta tenorja, medtem ko meni ustreza bolj bas-baritonška lega. Mama je svojčas pela v zboru alt, prav tako moja sestra Barbara. Meni pa je petje, takoj za službenimi dolžnostmi, dodatna ljubiteljska dejavnost. Z leti sem prišel do spoznanja, da me petje sprošča in odvrtača od vsakodnevnih skrbi. Še lepše pa je, če to danost dopolnjuješ z drugimi, ki jim je petje prav tako všeč.

V katerih pevskih sestavih ste doslej sodelovali? Kateri zborovodja vas je največ naučil? Katerega skladatelja pa imate najraje?

Kot sem že uvodoma povedal, se je moje pevsko udejstvovanje pričelo z vstopom v domači cerkveni pevski zbor. Takrat si sploh nisem predstavljal, da bo moja zborovska dejavnost tako pestra in razgibana. Vse se je pričelo pred več kot dvajsetimi leti, ko je nastal odmeven projekt Gallusovo zvočno bogastvo, pri katerem je sodelovalo več kot 150 pevcev s Tržaškega. Takrat me je prof. Janko Ban povabil k sodelovanju. In od takrat naprej sem stalno pevsko aktiven. Lah-

Pritrkavanje oz. po opensko "tenklanje" mi je tako rekoč "prešlo že pod kožo".

ko rečem, da so mi prav zbori, v katerih sem sodeloval in v katerih sem še aktiven, nudili res lepa in nepozabna pevsko doživetja. Tu ne gre samo za pevski pristop, pač pa tudi za navezovanje novih prijateljskih vezi, spoznavanje novih krajev in navad ter seveda

druženje. Vsak zborovodja ima pač svoj način vodenja zbora. Mislim pa, da se sedanji zborovodji, s katerimi sodelujem, prof. Janko Ban (MePZ Sv. Jernej) in prof. Hilarij Lavrenčič (MePZ Hrast), lepo in v marsikatero dopolnjujeta. Kar zadeva pa skladatelje, v bistvu ni razlik. Pevci zaupamo in se prilagajamo željam in okusom dirigenta, ki se še prej posvetuje z umetniškimi svetovi zbora.

Pred nedavnimi ste se udeležili mariborskega tekmovanja Naša pesem. To preizkušnjo dobro poznate, saj ste jo v svoji karieri večkrat ponovili. Kaj pravzaprav pomeni tekmovanje za pevca?

Ja, prav ste povedali. Z letošnjim nastopom sem nastopil že desetič na državnem zborovskem tekmovanju v Mariboru. Od davnega leta 1993, ko smo prvič nastopili z zborom Jacobus Gallus pod vodstvom Stojana Kureta, sem se v razdobju dveh let udeležil omenjenega tekmovanja. Najprej z MePZ Jacobus Gallus in nato z MePZ Hrast, in to vedno uspešno. Da je zbor uspešen na tekmovanju, pa je potrebno dosti pevskih vaj, kjer vadimo do natančne perfektnosti posamezne skladbe. To je seveda za nas pevce in predvsem zborovodje velik izziv ter tudi napor, ki ga pa, dolgočasno gledano, velja izkoristiti. Trud in požrtvovalnost sta kot vedno poplačana. Naj tu še poudarim, da je naše pevsko udejstvovanje osnovano na prostovoljni ravni.

Poleg petja ste tudi aktivni na področju pritrkovanja. Pravi, da kdor poje, dvakrat moli: kaj pa če pritrkava ...?

Pritrkavanje oz. po opensko "tenklanje" mi je tako rekoč "prešlo že pod kožo". V bistvu smo pritrkovalci tisti, ki s svojo dejavnostjo pripomoremo, da je posamezni cerkveni praznik lepši in slovesnejši. Kako drugače odmeva glas zvona, če je ta rabljen ročno. Lepo je biti v zvoniku, recimo, na predbožični večer in ob prijetnem ročnem pozvanju zvonov opazovati bližnjo okolico, ki se svetlika v prazničnem božičnem sijaju luči. Takrat dobiš občutek, da se je čas ustavil.

IG

BOLJUNEC Pesem mladih 2014

Radoživost otroških glasov

Kakšno je sedanje stanje otroškega in mladinskega zborovstva na Tržaškem? Na to vprašanje skuša vsako leto odgovarjati dolgoletna, letos že 45. revija Zveze cerkvenih pevskih zborov Pesem mladih. Strokovna žirija ponuja z izbiro skupin za končni nastop okvirna navodila glede primernejših usmeritev na področju vokalne vzgoje, programov, pristopov, tudi z upoštevanjem različnih okoliščin delovanja, starosti, relativnih dosežkov. Zato je bila končna revija v občinskem gledališču v Boljuncu tako pestra in raznolika, saj je vsak od nastopajočih zborov predstavljal odgovor na vprašanje pevске vzgoje.

Foto Damj@n

Delovanje s predšolskimi malčki je prav gotovo zahtevno, predvsem ko gre za obvezni pouk v dejavnosti vrta. Magda Pertot se je z otroki vrta Barkovlje potrudila za poučni prikaz ljudskih, umetnih in ponarodelih pesmi za to stopnjo, Aljoša Saksida je pri zboru Vigred skušal vzbujati predvsem veselje in zabavo ob navdušenem petju, Neda Sancin pa je profesionalno našla pot pravega sporazumevanja za prepričane in ubrane izvedbe.

Osnovne šole sta zastopala zbor iz Devina (vodi Barbara Corbatta) in Cola (vodi Jana Drasič), ki sta se prebila do končnega koncerta z ubranostjo zvoka in pozornostjo do izvedb. Živahni otroci zbo-

ra Krasje so pod vodstvom Petre Grassi pokazali adrenalinski pristop z raznolikim izborom skladb, ki se je končal s črnsko duhovno pesmijo, druženje ob petju pa je poslanstvo zbora Zvonček, ki je zapel pod vodstvom Antona Bedenčiča. Otroški zbor Fran Venturini se je izkazal z zahtevnimi skladbami, ki so jih pevci pod vodstvom Suzane Žerjal podali z običajno suverenostjo.

Izbrana mladinska zbor sta prihajala iz Nabrežine, kjer se mladi pevci očitno odlikujejo tako na šolskem kot društvenem področju. Društvo Igo Gruden je zastopala skupina pevki, ki jih Mirko Ferlan vzgaja k spoznavanju širših obzorij s poglabljanjem tako an-

tične kot sodobne zborovske literature. Nižja srednja šola je pod zanesljivim vodstvom Aleksandre Pertot končala revijo s skrbno sestavljenim programom, ki je predstavil tudi noviteto Adija Daneva. Priložnostno misel je podal predsednik ZCPZ Marko Tavčar, ki se je zahvalil Slovenski prosvetni matici za redno, radodarno podporo in pohvalil pevce in njihove mentorje za vložen trud, a je tudi ponudil v razmislek dejstvo, da se to živahno vrenje otroškega pevškega udejstvovanja ne preliva v spontano nadaljevanje, s posledičnim pomanjkanjem podmladka pri odraslih zborih.

PAL

Osma številka mladinske revije Galeb

Vsebinska pestrost ob očarljivih ilustracijah

Galeb je v roke otrok položil osmo številko revije, ki se odlikuje po pestrosti vsebin in čudovitih ilustracijah znanih likovnikov. Na naslovnici pa kot vselej prinaša risbico šolarja iz naših zamejskih šol in s tem spodbuja ustvarjalno žilico otrok. Tokrat je na njej zelena žabica s kitaro med kraki; narisal jo je Robert Kovič, učenec OŠ Fran Milčinski

s Katinare, ki je očitno dobil navdih ob branju pripovedi Žaba Polona; z veliko domišljije jo piše Marko Gavriloski, prikupno pa ilustrira Katerina Kalc. Omenjeno žabico so po svojih domišljijah vzgibih narisali in jo poslali na uredništvo Galeba še drugi, tretje in četrtošolci omenjene katinarske šole. Zgodbica v tokratnem odlomku pripoveduje, kako se je srečno iztekla operacija za rešitev živalic-ujetnic hudobnih ščurkov. Polona je pri tem nerodno padla in se onesvestila. Kako bo z njo, bodo bralci izvedeli iz naslednjega nadaljevanja te razburljive pravljice. Maja Furman je v pripovedi o velikani in njegovem prijatelju Marku razkrila, da se velikan boji groma, bliskov in strel, Živa Pahor pa je prispevala ilustracijo. Kako je iznajdljiva čaravnica Češminka pripravila prijetno praznovanje ob rojstnem dnevu sošolca Izidorja, pripoveduje Tatjana Kokalj; pri-

vlačno je Češminko in Izidorja ilustrirala Daša Simčič. Domači zverinjak izpod peresa Maše Ogrizek se loteva teme o duhovih, ki polnijo grozljivke. Zelene spake, ki prihajajo s televizijskega ekrana, je upodobil Boštjan Plesničar. Omenjene pripovedi spadajo v branje letošnje bralne značke in zato si z njimi bralci nabirajo točke zanjo. Vesoljček Ož v zgodbi Jožeta Sevljaka se še

vard Rusjan je strmoglavil in tako končal svoje mlado življenje. Pesniška beseda je v 8. Galebovi številki zaobjeta v treh pesmih: v stihih Čas izpod peresa Zvezdane Majhen, ob izrazito nežni ilustraciji Mojce Cerjak, v uganakah, ki jih spretno tke Martina Legiša, v živahnih barvah pa nudi pomoč za njihovo rešitev Štefan Turk, in v rimanem zapisu Zmaj Sanje Širec Rovis, ob ilustraciji Helene Volpi. Bralci bodo v reviji našli tudi tri stripe. Miška in medved sta se po bežnem ogledu strašljivega Kovinskega planeta odločila, da se usmerita proti domači Zemlji. Zgodbico in z njo povezane naloge v besedi in podobi ustvarjata Majda Koren in Bojan Jurc. Sandra Kump Crasnich je avtorica Šolskih izkušenj potepuškega mačka, ki je boleče spoznal kuharja v šolski kuhinji. Glavko in Lučka v stripu Davida Gregorija in Petre Terčon se veselita ob pirhih in čokoladnih jajcih, ob letih pa ugotavljata, da je v

mudi na Zemlji pri prijatelju Luku. Ož je z Luko odšel v cirkus in mu pomagal, da se je kot prostovoljec iz občinstva čudovito izkazal na visoki gugalnici. Štefan Turk je posebno razigrano ilustriral pisani cirkuški prizor. Gluha miška se je spoprijateljila s slepo muho in ljubki pravljici, ki jo je v rezijanščini in slovenskem prevodu napisala Catia Quaglia, pristrčno pa narisala Paola Moretti. Kar pet strani Galeba je tokrat namenjenih zanimivi rubriki Od drevaka do rakete, ki jo piše Marjeta Zorec, likovno pa opremlja Chiara Sepin. Tokrat so pod drobnogledom letala oz. pionirja slovenskega letalstva, brata Rusjan, ki sta l. 1909 zgradila prvo letalo Edo; ta je poletela nekaj metrov na goriških Malih Rohaj. Sledili so uspehi in porazi do zmago-slavja v Zagrebu in do zadnjega, tragičnega poleta 8. januarja 1911 v Beogradu, ko je močan veter odtrgal letalu krila in Ed-

manjših večje presenečenje kot v večjih! Na slikovite besedne zveze besede vrata opozarja Klarisa M. Jovanovič, ko ob malce "groteskni" ilustraciji Vena Dolenca naniza nekaj primerov: *zaloputniti vrata pred nosom, pokazati vrata ali postaviti pred vrata* itd. Da z besedo lastovka označujemo ptico in ribo, pa v rubriki Soimenjaki razlagata Darinka Kobal in Dunja Jogan. Geografko je poletel v Avstralijo in nanizal nekaj njenih značilnosti, katerim bodo bralci dodali še druge zanimivosti. Berta Golob v literarnozgodovinskem kotičku predstavlja Prežihovega Voranca – Lovra Kuharja in njegovo vijugasto življenjsko pot. Kako otroci lahko iz lepenke pričarajo cvetočo vrtno gredo, prikazuje Jasna Merku. Skrobek pa vztrajno zapisuje nasvete o zdravi prehrani, ki je lahko taka tudi v prazničnih dneh.

JK

MARIJINE BOŽJE POTI PRI NAS (51)

Mariza Perat

Gospa Sveta na Koroškem

Tudi primorskemu ljudstvu je Gospa Sveta kot zibelka krščanstva in slovenstva bila vedno pri srcu. Ob romanju goriških Slovencev h Gospe Sveti Fervidus v svoji pesnitvi "Po zemlji koroški" poje tako:

O, da, Gosposvetska, razumeš naš jezik, a vso našo bol prelijemo v grenko modrost. Ti, kneginja, vsedi se zdaj na vojvodski prestol, v plašču krščanske pravice odeta: Gospa Sveta, Gospa Sveta!

Salzburg - sedež solnograjskih knezondadžkofov

"Gospa Sveta, Gospa Sveta, dvostolpna na hribcu, kipeča v nebo, priromali smo. Ti vzklikamo, mahamo, pojemo v Korotana veličastnem okrilju presrečni - na cilju.

Si tu kot nekdanj v srednjeveškem gradišču, v nepremagljivi trdnjavi si tu kot nekdanj v čudodelnem svetišču, v gosposvetski, apostolski slavi. Sprejmi nas romarje - smo mi dol od Soče, ki danes je v nas, v južnem ognju vzkripelo prepolno srce...

Oznanjala prva Slovincem poganom v Karantaniji krščansko si jim blagovest. Smo nemi med svečami ob grobu svečanem in v grobu nem - apostol tvoj, sveti Modest...

Da, Gospa Sveta! Že stoletja stojiš na staroslavnem Gosposvetskem polju, nema priča velike slave! A čeprav nema, sta Tvoje pričevanje in Tvoje sporočilo za vse, ki se zbirajo ob Tebi, prav tako živi in prav tako močni kot nekoč.

Viri: Gospa Sveta - Zgodovina in znamenitosti starodavne božje poti, Izdala in založila Družba sv. Mohorja v Celovcu 1; Josip Gruden: Zgodovina slovenskega naroda - Izdala in založila Družba sv. Mohorja v Celju

1910; Artač Ivan: Človek in čas I. del - Trst 1981; Petrič Franci: Duša, le pojdi z mano - Božje poti na Slovenskem - Izdala Družina - Ljubljana 1994; Leto svetnikov I. - Izdajo sta pripravila dr. Maks Mijlavčič in Jože Dolenc - Izdala in založila Zadruga katoliških duhovnikov v Ljubljani 1968; Leto svetnikov IV. - Izdajo sta pripravila Jože Dolenc in dr. Maks Mijlavčič - Izdala in založila Zadruga katoliških duhovnikov v Ljubljani 1973; Bogoljub 1907; Drobtnice - Ljubljana 1907, Koledar Goriške Mohorjeve družbe - 1968; Koledar Celjske Mohorjeve družbe - 1970.

Fotografije: France Bevk: Rož, Podjuna, Zila - Potopis, Ilustracije Miklavž Omersa - Mladinska knjiga 1973; Gospa Sveta - Zgodovina in znamenitosti starodavne Marijine božje poti - Izdala in založila Družba sv. Mohorja v Celovcu 1966, Slika na platnicah: (Gospa Sveta) Foto: Vinko Zaletel.

/ dalje

Tretje srečanje projekta Živi Kras Nižješolci so spoznavali kraje krutih bojev

V ponedeljek, 26. maja, je potekalo tretje srečanje projekta *Živi Kras - Carso vivo*, ki ga prireja Svet slovenskih organizacij v sodelovanju s Športnim združenjem Soča, Slovenskim katoliškim društvom Hrast, Slovenskim kulturnim in rekreativnim društvom Jadro in Skladom Mitja Čuk. Projekt finančno podpira Akcijska skupina Kras/Gruppo di azione locale Carso (LAS/GAL).

Dogodka so se udeležili dijaki tretjih razredov nižje srednje šole Ivan Trinko iz Gorice. V Sovodnjah jih je v dvorani Zadrugne banke Doberdob in Sovodnje pričakal profesor in zgodovinar Peter Černic, ki jim je s pomočjo prosojnic opisal potek hudih bojev na Krasu v prvi svetovni vojni. Najprej jim je povedal, kako je pred začetkom spopada veljala za Italijo pogodba, da bo Avstriji, če bo napadena, priskočila na pomoč. Ker pa je Avstrija prva napovedala Srbiji vojno, je Italija menila, da je pogodba ne veže več. V resnici si je le želela, da bi razširila svoje meje predvsem proti vzhodu, in zato se je, po tajnem dogovoru z Angleži, odločila, da napove Avstriji vojno.

V nadaljevanju je prof. Černic razlagal dijakom, kako je avstro-ogrsko vojsko postavljala obrambno črto na Krasu, kjer so bile kraške vzpetine in doline ugodne za obrambo. Italijani so usmerili večino svojih najboljših enot in orožja prav proti

tem položajem, ker so želeli čim prej osvojiti Gorico in Trst. Avstriji pa so glavnino svojih enot morali uporabiti na vzhodni fronti proti Rusiji, zato so bili na Krasu v primerjavi z Italijani v manjšem številu in slabše obo-

roženi. Tako se je začela pozicijska vojna, ki je terjala ogromno število žrtev. Italijanska vojska je dobro izkoristila svojo premoč v topništvu in neprestano bombardirala avstro-ogrsko položaje. Učinek bombardiranja je bil toliko hujši, ker so se ob eksplozijah raztreščile kraške skale in tudi ti drobci so pobijali vojake. Kljub nasprotnikovi premoči je imela avstrijska pehota ugoden obramben položaj in Italijani so v vseh letih vojne napredovali le za nekaj kilometrov. Na koncu je profesor Černic pokazal slike goriškega mesta v

vojnem času. Govor je bil še o begunstvu: ljudje iz krajev v bližini fronte so morali zapustiti svoje domove in oditi v notranjost Avstrije.

Po predavanju so se dijaki v spremstvu profesorjev odpeljali na Vrh Sv. Mihaela. Tam so si v družbi prof. Černica najprej ogledali, kako je avstrijska vojska lahko nadzorovala Furlansko nižino in tako ovirala premike italijanskih čet. Dokler je obdržala položaje na Vrh Sv. Mihaela in na nasprotni strani

na Sabotinu, je preprečevala italijanski vojski zavzetje Gorice. Ko pa je leta 1916 Sabotinu padel, je avstro-ogrsko vojska zapustila bojno črto na Vrh Sv. Mihaela in se premaknila na druge položaje. Dijaki so si lahko ogledali tudi avstrijske in italijanske strelne jake ter položaje topništva. Večkrat so na vzpodbudo prof. Černica tudi sami posegli in s tem dokazali, da so jim na šoli profesorji zgodovine dobro orisali to obdobje. Občasno rosenje ni ustrašilo udeležencev in didaktična ekskurzija se je izkazala kot zelo uspešna.

Dolgoletna vez med Koroško in Primorsko Utrjevanje kulturnega sodelovanja

V ponedeljek, 19. maja 2014, so se v Ukvah srečali predstavniki Krščanske kulturne zveze iz Celovca, Zveze slovenske katoliške prosvete iz Gorice, Slovenske prosvete iz Trsta in krajevnega kulturnega društva Planika. Glavna tema srečanja so bili 16. Koroški kulturni dnevi na Primorskem, ki bodo letos v tednu med 20. in 27. oktobrom. Predstavniki Krščanske kulturne zveze so prikazali in ponudili vrsto pobud in prireditev, s katerimi hočejo predstaviti na Pri-

morskem svojo ustvarjalnost na kulturnem področju. Govor je bil tudi o drugih pobudah, ki bodo povezovala Primorsko in Koroško. Krščanska kulturna zveza že vrsto let izvaja projekt

Slovenščina v družini, katerega namen je krepitev zavesti pomena družine kot posredovalke slovenskega jezika na Koroškem. V to kampanjo želi Krščanska kulturna zveza vključiti tudi ostale Slovence iz zamejstva. V ta namen bi jeseni radi priredili simpozij, katerega namen bi bil informirati o tem, kar se že dogaja, predvsem pa razmišljati o nadaljnjih ukrepih oz. izkušnjah, ki jih imajo druge skupnosti na tem področju.

Na volitvah v evropski parlament najbolj uspešna SDS Janeza Janše s tremi poslanci

Igor Lukšič, predsednik Socialnih demokratov, ni bil izvoljen!

Volitve v evropski parlament so v Sloveniji povzročile politični pretres, ki so ga sicer mnogi pričakovali in napovedovali. Ob zelo nizki volilni udeležbi, ki je znašala le okoli 24% upravičencev, kar po našem mnenju odraža splošno ravnodušnost in odpor zlasti do domače oblasti in upravljanja države, se ni uresničila skrbno pripravljena in intenzivno vodena kampanja zoper SDS in njene predsednika Janeza Janšo. Ves čas kampanje so ga javna občila prikazovala kot glavni problem slovenske države, pri čemer so nekatera celo do dneva, ko je bil zakonjen volilni molk, manipulirala z zaporno kaznijo, izrečeno zoper njega. Volivci te kampanje in njenih avtorjev niso podprli, ampak so stranko Janeza Janše podprli z izvolitvijo treh poslancev iz stranke SDS, ki jo vodi. Potrjen je bil nosilec liste Milan Zver, novi evropski poslanci pa sta postali Romana Tomc, nekdanja podpredsednica slovenskega parlamenta, in nekdanja poslanka SDS Patricija Šulin. Ta gospa je doma iz Nove Gorice. Najhujši politični poraz je na evropskih volitvah doživela

stranka Socialnih demokratov, saj je na njih kandidiral predsednik stranke Igor Lukšič, ki pa ni bil izvoljen. Prehitela ga je strankarska kolegica in dosedanja poslanka v evropskem parlamentu, Tanja Fajon. Volilni poraz Igorja Lukšiča je že povzročil spore in napetosti v stranki, ki se bo morda sešla na izrednem kongresu. V novo sestavo evropskega parlamenta so bili v Sloveniji še izvoljeni Igor Šoltes, nosilec liste Verjamem, Lojze Peterle in Franc Bogovič s skupne liste Nsi in SLS, ter Ivo Vajgl, kandidat stranke Desus. Niso pa zbrali dovolj glasov in torej niso bili izvoljeni Jelko Kacin, Zmago Jelinčič in tudi ne Jože Mencinger. Ta je kandidiral na listi Pozitivne Slovenije, stranke, ki je povzročila razpad vlade Alenke Bratušek. Volivci imajo zmeraj prav, tako se glasi eno izmed temeljnih pravil držav s parlamentarno demokracijo. Toda v Sloveniji se o tem porajajo dvomi in pridržki. Država je sicer oblikovana in deluje kot parlamentarna demokra-

cija, torej urejena je po pravilih, zapisanih v ustavi, dejansko pa je še vedno politična tvorba v tranziciji, torej v fazi prehoda v normalno državo. Pri nas se je zgodilo, da je preobrazba postala

zgodil krinka za ohranjanje starega. Na pravni in formalni ravni smo torej evropska Slovenija, ki izhaja iz dvojnega plebiscitarnega ukaza slovenskega ljudstva, na dejanski ravni pa smo postali nekakšna domačijska skupnost, ki jo vodijo in upravljajo sile in vplivne osebnosti iz prejšnjega sistema. Rezultati evropskih volitev ne bodo v večji meri vplivali

na odnose v politiki, saj so nasprotja med strankami in družbenimi skupinami tako zaostrena, da se bodo lahko le nadaljevala in celo poglobila. Seveda pa sta obstoj in prihodnost našega naroda in države najbolj in predvsem odvisna od nas samih, torej od Slovencev in drugih državljanov. Letos bodo volivci v Sloveniji še nekajkrat povabljeni k odločanju. Najprej bo 8. junija referendum o popravku zakona o arhivskem gradivu, v mesecu juliju naj bi bile predčasne parlamentarne volitve, ki bodo omogočile sestavo nove vlade. Slednjič pa bodo jeseni v Sloveniji še lokalne volitve.

Vendar v tem razburljivem in napetem ozračju čedalje bolj in pogosteje potrebujemo mir in tišino. Morda tudi z branjem nove pesniške zbirke staroste slovenske muze, Cirila Zlobca. To je njegova trideseta zbirka, izdala jo je Založba Mladinska knjiga, pesnik pa ji je dal naslov Biti človek.

Marijan Drobež

Po evropskih še parlamentarne volitve Konec je ogrevanja, sedaj bo šlo zares!

Slovenija ni v skladu s smerjo, ki so jo izrazile evropske volitve po stari celine. Tukaj mislim predvsem na dva dejavnika. Prvi in najpomembnejši, pa tudi zelo skrb vzbujajoč (čeprav povsem predvidljiv): zelo nizka volilna udeležba, ki je ostala pod 25 odstotki volilnega telesa (24,01 odstotka). Drugi dejavnik: Slovenija se je v nasprotju z večjimi državami izrazila povsem proevropsko. Vsi evropski poslanci, ki jih Slovenija pošilja v Bruselj, bodo sedeli v klopi ene od treh pomembnejših evropskih poslanskih skupin: Evropske ljudske stranke, Evropske socialistične stranke ali Evropskih liberalcev. In še tretji dejavnik, ki sicer ni primerjalne narave z ostalimi državami, ampak povsem slovenski: evropske volitve so potekale (tudi to zelo pričakovano) povsem v senci skorajšnjih parlamentarnih volitev.

Zakaj bi se sploh udeleževali volitev?

A začnimo od začetka. Kaj so prinesle in kaj so pomenile nedavne evropske volitve za Slovenijo? Obrnimo vprašanje nekoliko drugače: kaj so pomenile evropske volitve za Slovence? Iskreno povedano, ne prav veliko. To so Slovenci (nekoliko vzvišeno) že večkrat pokazali in (tokrat) ponovno dokazali: 24 odstotna volilna udeležba je veliko več kot samo alarmni zvonec. Je prava katastrofa. Ne gre namreč za težko razumljiv referendum o privatizaciji železnice ali čem podobnem. Ne, tokrat je šlo za najpomem-

nejše volitve po parlamentarnih. In za volitve, ki imajo pomemben politični pomen. Mnogi bodo ta podatek brali kot obsodbo etablirani politiki, ki je razočarala navadnega Slovenca. To drži: etablirana politika ni samo razočarala Slovencev, večkrat jim je povzročala tudi hude trebušne motnje. Ampak, vseeno gre podatek o 24 odstotni volilni udeležbi čez

razočaranje. Kaže na brezbržnost: in za to ne smemo na odgovornost klicati samo politikov, ampak tudi državljane. Državlani se ne zanimajo in preventivno govorijo, da ne gredo na volišča, ker si politiki ne zaslužijo volivcev: gre za logiko, ki spreminja institucijo demokratičnega odločanja v neobvezen birokratski postopek. Težko bi verjeli, da toliko Slovencev ni našlo neke politične entitete, s katero bi se vsaj približno strinjali. V Sloveniji je nastopal najširši možni spekter strank, vse od Ciprasove linije (Združena levica) na območju radikalne levice do Jelinčiča (evropsko je blizu francoski Nacionalni fronti in njeni voditeljici Marine Le Pen) na skrajnem desnem polju. Vmes so vse stranke, ki zastopajo tradicio-

nalne evropske sile. Kljub temu se je prejšnjo nedeljo s kavca dvignil samo vsak četrty Slovenec. Ne gre torej samo za razočaranje nad politiko, ampak za formo mentis. Demokratični deficit petinštiridesetih let brez možnosti izbiranja na svobodnih volitvah se očitno še pozna.

Slovenska Evropa po podobi Merkle

Drugič: državljani, ki so na volišča odšli, so v nasprotju z evropskimi kazalci izbrali povsem proevropsko Slovenijo. Nobenih ekstremistov, nobenih evroskeptikov, nobenih zagovornikov izstopanja iz evra. V evropskem parlamentu bo še naprej sedela močna ekipa iz

Evropske ljudske stranke: trije poslanci SDS (Milan Zver, Romana Tomc, Patricija Šulin) in dva iz NSi in SLS (Lojze Peterle in Franc Bogovič). Omenjeni poslanci (5 od 8, ki jih Slovenija pošilja v EU) niso samo prepričani zagovorniki EU, podpirajo tudi njeno sedanjo ekonomsko

in politično ureditev. Skratka, gre za podpornike Evrope po zamisli Angele Merkel, gre za podpornike Evrope varčevanja in vrnitvi k spoštovanju maastrichtskih določil, gre za podpornike Evrope, ki vidi v trojki ustrezno sredstvo za reševanje krize. To je zgovoren podatek predvsem zaradi kritičnega stanja, v katerem je bila Slovenija še pred slabim letom. Maja lani je bila po ciprski krizi na višku tudi slovenska kriza: takrat je evropska javnost že na glas govorila, da bi lahko bila Slovenija naslednja država, ki bi prosila za pomoč. Nasprotnikov trojke, ki so grozili s sovražnim prevzemom Slovenije s strani kanclerke Merkle, je bilo takrat veliko, mediji so jim odmerjali veliko pozornost: evropske volitve pa tega stra-

hu pred Brusljem niso pokazale. Vprašanje je, ali so nasprotniki trojke ostali doma ali je bilo medijsko poročanje pred dobrim letom izkrivljeno: dejstvo je, da evroskeptikov na voliščih ni bilo. Evronavdušenci so tako zlahka zmagali.

Tudi levi spekter slovenske politike bo namreč v Bruselj poslal evroparlamentarce, ki so sicer kritični do politike varčevanja nemške kanclerke, a so daleč od evroskeptičnih stališč. Slovensko levico bosta zastopala potrjena Tanja Fajon iz SD (Evropski socialisti) in Igor Šoltes (Verjamem), ki se na evropski ravni še ni opredelil. Stranko Desus, ki je načeloma levosredinska stranka, a zna biti zelo oportunistična, pa bo v Bruslju zastopal Ivo Vajgl. Gre za nekdanjega zunanega ministra, ki je bil v Bruslju že v prejšnjem mandatu: kot poslanec stranke Zares je deloval v krogu evropskih liberalcev.

Generalka za parlamentarne volitve

So bile tokratne evropske volitve generalka za parlamentarne? Težko bi odgovorili pritrdilno, čeprav je res, da so skorajšnje parlamentarne volitve in vladna kriza za močno zasenčile evropske volitve. Pred državnoborskimi volitvami pa bo vsekakor še vedno potrebno upoštevati nekaj spretnih ljudi, ki pri evropskih niso prišle tako izrazito na površje. Prvič, volilna udeležba. Kljub temu da je Slovenija pogovorno država z zelo nizko volilno udeležbo in kljub temu da bodo parlamentarne volitve sredi poletja, ko so ljudje na dopustu, pa bo udeležba najbrž precej višja. Tokratna udeležba, ki je znašala 24 odstotkov, je rekordno nizka in je celo 5 odstotkov nižja od udeležbe na evropskih volitvah 2009. Koliko ljudi bo glasovalo na parlamentarnih volitvah, je sicer težko napovedati (predvsem zaradi poletnega termina), a kljub vsemu gre pričakovati (vsaj) deset ali petinajstodstotno višjo volilno udeležbo. Drugič, na desnici bo prav-

Kratke

Zborovski koncert v Luciji

Mešani pevski zbor Sveta Lucija prijazno vabi na svečani koncert ob 15. obletnici delovanja zbora. Koncert bo v soboto, 31. maja 2014, ob 20. uri v cerkvi sv. Lucije v Luciji. Zbor vodi Uroš Savec. Vstop prost.

Vzgoja sadik starih sadnih sort je lahko tržna niša

Vzgoja sadik starih sadnih sort, ki so odpornejše na različne bolezni in prilagojene našim klimatskim razmeram, je tržna niša, ki je doslej ni še nihče videl kot priložnost, je na predstavitvi projekta Bogastvo starih briških sadnih sort na Dobrovem v Goriških Brdih povedal vodja projekta Gregor Božič. Zamisel za izvedbo projekta je nastala iz želje po ohranitvi in oživitvi starih in avtohtonih vrst sadja v Brdih. V njegovem okviru so izvedli celovit terenski popis starih in avtohtonih briških sadnih sort ter pripravili monografijo Sadje sonca. Nosilec projekta je bilo Društvo oljkarjev Brda s partnerjema Občino Brda in LAS jugozahodnega dela Severne Primorske.

V monografiji so zajeli 63 sort, opisali njihove lastnosti ter dodali tudi spomine starejših prebivalcev na to sadje in sadno dreve. "S knjigo, ki je bila sprva zamišljena kot brošura, smo želeli opozoriti na neprecenljivo vrednost ogrožene naravne in kulturne dediščine Goriških Brd. Monografija pa ostaja

Gregor Božič

nedokončana - končuje se s praznimi stranmi, s katerimi vabi bralca k dopolnjevanju in zapisovanju vtisov", je povedal Božič.

Ob predstavitvi prvih rezultatov raziskave pred letom dni je Božič opozoril, da je marsikatero sadno drevo tik pred izumrtjem. Zato je začel v domačem sadovnjaku zasajati stare sadne sorte, po katerih zdaj sprašujejo že številni domačini. Opozarja pa, da ni v Sloveniji nikogar, ki bi vzgajal sadike starih sadnih sort, ki so med ljubiteljskimi sadjarji bolj zaželeni in iskane.

Predsednik Društva oljkarjev Brda Elizej Prinčič je zato mnenja, da zaključeni projekt kar kliče k nadaljevanju. "Ko bodo ljudje spoznali, da so domače sadne sorte, čeprav na pogled manjše in manj sijoče od uvoženih, boljše in predvsem okusnejše, bodo sadike sadnih sort znova iskane. Vendar to niso sadna drevesa za intenzivno pridelavo, ampak drevesa, ki jih posadimo doma in imamo sadje predvsem za domačo porabo. Kljub temu je nekaj sort zanimivih tudi za pridelavo sadja za trg", je dejal Prinčič.

Monografijo so natisnili v 1000 izvodih, knjigo pa bodo kot darilo prejeli vsi sadjarji briške in novogoriške občine.

Novice zanimajo več kot tri četrtine slovenskih uporabnikov spleta

Novice na spletu prebira več kot tri četrtine slovenskih uporabnikov spleta, največ pa jih je iz starostne skupine od 25 do 34 let, kažejo podatki raziskave Merjenje obiskanosti spletnih strani (MOSS).

Skoraj polovico oz. 41,51 odstotka slovenskih uporabnikov spleta novice zanimajo, nekaj več kot tretjino oz. 36,42 odstotka pa novice zelo zanimajo. Delež uporabnikov, ki jih novice ne zanimajo, je majhen: 3,54 odstotka je spletnih uporabnikov, ki jih novice ne zanimajo, 3,99 odstotka pa je spletnih uporabnikov, ki jih novice sploh ne zanimajo, ugotavlja raziskava.

Uporabniki spleta, ki prebirajo novice, so marca v povprečju na spletu preživeli 13 ur in 23 minut ter opravili povprečno 71 obiskov ter 469 prikazov. Povprečen uporabnik spleta je za brskanje sicer porabil 12 ur in 13 minut ter v 63 obiskih opravil 437 prikazov.

Raziskava Merjenje obiskanosti spletnih strani (MOSS) poteka pod okriljem Slovenske oglaševalske zbornice, v obdobju 2013-2015 pa jo izvaja družba Gemius Adria.

nomočna obsodba Janeza Janše precej bolj izraziti faktor, ki ga na evropskih volitvah ni bilo čuti. Že res, da ima SDS najsolidnejšo volilno bazo, ki bo svoji stranki ostala lojalna. Vprašanje pa je, kako bo Janševa stranka sposobna prepričati druge državljane, ki niso "trdno jedro" strankarskih konsenzov. Vprašanje je, kdo bo mandatarski kandidat (bo to morda Zver?) in kdaj bo o Janševi pritožbi odločalo Ustavno sodišče. V optiko teh preračunavanj gre tudi umestiti špekulacije o konsenzu Nove Slovenije (na državni ravni brez Peterleta, ki je v Evropi pomemben faktor) in SLS. Tretji dejavnik je še reorganizacija levice: Šoltesova prva izkušnja pred volitvi v nedeljo je bila zanj zelo pozitivna (10 odstotkov), tukaj je še novonastajajoča stranka Mira Cerarja, svojo stranko pa ustanavlja tudi Alenka Bratušek. Neuradno

je slišati, da bi levica lahko stavila na zaveznitvo teh treh strank (in tako nadaljevala s tradicijo ustanavljanja političnih sil tik pred volitvami), ki bi po prvih javnomnenjskih anketah skupaj lahko prejele nekaj manj kot 25 odstotkov. SD je pod Lukšičevim vodstvom upadel (to kažejo tudi nedeljske volitve in Lukšičev ponedeljkov odstop), močno bo najbrž padla tudi Pozitivna Slovenija (razkol bo tokrat pustil precejšnje posledice). Desus se je uveljavila kot populistična stranka, Erjavc pa kot politik, ki pozna prave prijeme za preboj parlamentarnega praga: Desus je samostojna spretnost, ki zna oportunistično speljati vodo na svoj mlin ne glede na politično stanje v državi. O vsem tem pa bo še čas za razpravo: stranke so opravile ogrevanje, sedaj bo šlo zares!

Andrej Čermic

Redni občni zbor Zadružne banke Doberdob in Sovodnje

Okrepiti poslovanje in blagostanje skupnosti!

foto: ddp

“Tudi leto 2013 ni bilo lahko leto”. S temi zgovornimi besedami je predsednik upravnega sveta Zadružne banke Doberdob in Sovodnje Dario Peric začel poročilo na letnem občnem zboru, ki je potekal v petek, 23. maja, v goriškem Kulturnem domu. Italija je revnejša, razlike so se povečale, proizvodnja je stagnirala, brezposelnost se je povečala, plače so se znižale... Veliko pa je tudi dobrega, je nadaljeval Peric. Pravi odgovor na brezsilni pesimizem je lahko samo pripravljenost si “kot pravi zadružniki” zavhati rokave, prispevati, da se v naš prostor povrne upanje, da se spet vzpostavi zaupanje in kovanje načrtov za prihodnost. Bančna posojila v deželi so se znižala (sicer manj kot v državnem povprečju). Negativna gibanja pri posojilih za fizične osebe gre očitno pripisati predvsem znižanju stanovanjskih posojil. Med raznimi oblikami posojil so se, po odbitku zamrznjenih terjatev, znižali predjudimi in ostala posojila, vezana na upravljanje poslovnega portfelja, ter odprta posojila na tekočih računih. V povprečju za vsa štiri trimesečja, ki so se končala junija, so se tokovi novih popraviljenih zamrznjenih terjatev, v razmerju z aktivnimi posojili, povečali za 2,1%. “Naša banka je vložila veliko truda v podporo svojemu prostoru in skupnosti”, je

dejal Peric. Vloga zadružnih bank in pomen finančne dejavnosti na terenu, za katera nekateri trdijo, da gre za stari način bančnega poslovanja, sta dokazala svojo žilavost tudi v težavnih razmerah. “Formula vzajemne banke deluje na vseh zemljepisnih širinah, kot dokazujejo izkušnje mednarodnega zadružništva”. Družbene in demografske spremembe so s sabo prinesle nove izzive, v vsakdanjiku se uvajajo nove tehnologije, ki spreminjajo način dela, proizvodnje, potrošnje, naložb, varčevanja in celo najemanja kreditov, pa tudi medosebne odnose. Za zadružna podjetja se v takem kontekstu odpirajo oz. širijo nova področja poslovanja. “Naša ZB že ravna v tej smeri, vendar bo morala to v bližnji bodočnosti početi še bolj odločno in pri tem pokazati novo sposobnost za nudenje storitev”. Bistvena je tu vloga mreže, ki v tem trenutku predstavlja strateško odločitev pri soočanju z vsemi nevarnostmi. Tudi v prejšnjem letu je banka, zvesta svojim temeljem in vrednotam, izvedla celo vrsto dobrodelnih dejavnosti, pa tudi konkretne dejavnosti v duhu vzajemnosti v prid družbenikom in krajevni razvoju. Upravitelji že sedaj predvidevajo, da bo tudi naslednja leta zaznamovalo izredno preoblikovanje domačega in evropskega strukturnega okvira, modela gospodarsko-socialnega

razvoja, konkurenčnega položaja bank in referenčnih predpisov za finančne posrednike. Rast bo omejena, to bo vplivalo na donosnost. Da zagotovo urejeno in vzdržno rast ter pri tem še naprej ohranijo samostojnost banke, je nujno dodelati in preoblikovati organizacijski stroj ter način izvajanja posredniške dejavnosti. Upravni svet je omenjene vidike preučil in izoblikoval strateški načrt banke za triletno 2014-16, ki je bil pravkar sprejet. V tem letu si prizadevajo izvajati natančno politiko povečevanja organizacijske učinkovitosti z zniževanjem stroškov in večjo produktivnostjo. “Odločitev, da se odpovemo poslovalnici v centru Gorice, je bila sprejeta v prepričanju, da bomo z združitvijo obeh poslovalnic v občini Gorica ustvarili operativno službo, ki bo sposobna ponuditi boljše in bolj strokovne storitve referenčnim komitentom”. To je bila “težka, vendar nujna izbira na poti prestrukturiranja in razvoja, ki je nujen za nadaljevanje našega samostojnega poslovanja”, je še dejal Peric. Banka ima za sabo 106 let staro zgodovino, na katero so ponosni in ki jih sili, naj gredo naprej. Leto 2013 je bilo “naporno in utrujajoče”, zaznamovale so ga “težke pomembne odločitve”. Za cilj so si določili, da spet premislijo način opravljanja bančne dejavnosti, da “de-

jansko zgradimo banko odnosov ter postavimo v središče njenega poslovanja komitenta in njegove potrebe”. Njihova naloga je z zaupanjem in pogumom zreti v prihodnost, prispevati k rasti krajevnega gospodarstva in tako vanj vnašati več blagostanja, zaupanja in upanja. Ravnatelj Flavio Mosetti je prikazal potek in dinamike pomembnejših postavk izkaza premoženjskega stanja in izkaza uspeha banke, ki je ob koncu prejšnjega leta imela pet oken in 31 zaposlenih. Dne 31.12.2013 je čisto premoženje znašalo 15.537 tisoč evrov in je bilo za 3,23% višje kot leto prej. Čisti dobiček poslovnega leta je znašal 118 tisoč evrov. Danes se banka postavlja med kapitalsko najbolj ustrezne banke v Furlaniji Julijski krajini (Tier 1 19,25%). “Naša banka je več kot dvakrat kapitalsko ustrezna predpisom, ki jih določa Banka Italije”. Dolgoletna predsednica nadzornega odbora Martina Malalan je še zadnjič prebrala poročilo odbora,

nato je predsednik deželne zveze zadružnih bank Giuseppe Graffi Brunoro čestital slovenskemu bančnemu zavodu in prinesel pozdrav 14 sestrskih bank v FJK. Krize se ni konec, je dejal, “čakajo nas še težki časi, toda ne revščina”, zato “zau-pajte banki, ki zasluđu vaše interese”. Kar razvejena je bila nato razprava. Livio Semolič je sicer pohvalil rezultate kljub krizi, in vendar je dejal, da ne more biti ravnodušen, saj bo v kratkem izginila podružnica v srcu Gorice, blizu končno spet odprtega Trgovskega doma. Z družbeno-kulturnega vidika je to velik poraz, je dejal, čeprav se zaveda finančno-ekonomskih razlogov odločitve. Zahvalo banki za podporo upravam in društvom je prinesla županja Alenka Florenin. Moreno Marson je izpostavil nekatere vidike bilance, pa tudi občutek, da se je banka nekoliko oddaljila od teritorija. Boris Peric je priznal, da v tej ekonomski stvarnosti rezultati res niso slabi, da pa mikrolokalna vizija tvega peljati v stagnacijo. Lepe priložnosti bi banka lahko imela v čez-

mejnem prostoru in tako zadihala. Nadvse pomemben je njen odnos do skupnosti, zato umik iz goriškega središča ni najbolj primeren. To “strateško izbiro” je, poleg drugih, kritično ocenil tudi Saša Primožič; Dario Peric je pripomnil, da na tak način nameravajo utrditi delovanje: “Če se bomo vrnili, bo to v drugačni obliki”, je še dejal. Predsednik je tudi seznanil člane, da se je redni inšpekcijski pregled Nadzorstvenega organa Banke Italije (ki je bil od februarja do aprila 2014) sklenil s pozitivno oceno, kar je v posebno zadovoljstvo tako upravniemu in nadzornemu odboru kot vsem zaposlenim. “Nadzorni organ nam je priznal vložen trud in učinkovitost korektivnih ukrepov zadnjih let”. Skupščina zbranih članov (272) je nato odobrila bilanco za poslovno leto 2013, poročila in namembnost čistega dobička ter nekaj drugih upravnih zadev. Člani so nato v upravni svet izvolili Tomaža Muccija ter potrdili Daria Perica in Roberta Devetto; v nadzorni odbor so bili izvoljeni Lorenzo Devetak, Mara Petaros in Roberto Gantar (nadomestna člana Diego Marvin in Irene Jakin), v razsodišče pa Alessandro Podobnik in Sergio Stancich (nadomestna člana Adriano Kovacic in Sergio Carli). Upravni odbor je na seji dne 26. maja potrdil za predsednika Daria Perica, in sicer za dobo enega leta, Robert Devetta pa je bil imenovan za podpredsednika. / DD

Erika Brajnik

NATUROPATSKI NASVETI (26)

VRANIČNI DEFICIT IN FLORITERAPIJA

Tip vranica slinavka se nam kaže kot oseba mlahavih tkiv, zabuhlih oči, zatečenih nog, polna celulita, s povišanim krvnim sladkorjem, zelo debela, počasnih gibov, slabega spomina, veliko se slini in navadno ima posebno visok in hripav ton glasu. Karakterno je taka oseba zelo lena, apatična, brez motivacije, brez ciljev. Večkrat zanemara tudi lastno osebno higieno. Poleg emocije lenobe in brezdelja so emocije, ki prežemajo vraničnega tipa še škodoželjnost, maščevalnost, nevoščljivost. Ko po organu vranica-slinavka, ki se po kitajski tradicionalni medicini obravnava skupaj, energija teče pravilno, je taka oseba velik organizator. Rada organizira in nadzoruje izpeljavo dogodka, vse ima v spominu, nič ji ne uide, na vsako stvar pomisli in točno ve, kje je kaj in kako je potrebno kakšno stvar točno postoriti, da se bo vse prav izteklo. Spomni se vsakega datuma, vsakega zmenka in ima vse točno napisano in načrtovano. Ko gre vranica v deficit, začne ta oseba pozabljati, ne spomni se, ali je določeno stvar že naredila ali je ni, in to jo dela živčno, ker ve, da je nekoč

vse drugače teklo in da takih spodsrljajev ni bilo. Postane raztresena, površna, globoko v sebi čuti, da situacije ne nadzoruje več in da ji stvari uhajajo iz rok. Zadnji ekstremni stadij takega stanja je demenca, ko dejansko ne ve več zase. Ko je vranica v deficitu, oseba ni samo lena, ampak je izrazito škodoželjna, in če vidi, da ima nekdo lastnosti, ki jih je ona imela nekoč in ji sedaj “uhajajo”, sovraži to osebo do konca in ji bo lahko storila tudi veliko slabega. To so osebe, ki so brez obraza in brez sramu in grede tudi čez truplo za dosego svojega cilja, ki je navadno nizkoten. Vranični tip je zelo raztresen in ima zelo slabo koncentracijo, misli mu kar uhajajo, zato se zelo slabo uči in si stvari zelo slabo zapomni. Bachove cvetne esence takemu tipu zelo lepo pomagajo, vlijejo mu volje, zaupanja v življenje, da se znebi vse negativnosti, ki ga obdajajo, vlijejo mu koncentracije, fleksibilnosti in ljubezni. Poglavitno vodilo vseh Bachovih cvetnih esenc je to, da okrepijo posameznika od znotraj, torej dušo, vsekakor je to krepilo ljubezen v vseh svojih odtenkih, kajti vsaka negotovost, jeza, sovraštvo, strah, pohlepljivost itd. so nastali iz ene izmed oblik pomanjkanja ljubezni, Bog ve kdaj in Bog ve kako, v življenju.

LIVARNA

Roldo

POKALI - PLAKETE - MEDALJE
SREBRNINA - DARILA

Ind. cona GORICA - Ul. Gregorčič, 48 - VHOD Ul. Gabršček, 3
Tel. in faks 0481.522480 - roldo.marco@libero.it

PON-PET 8.30-12.00 / 14.30-19.30 - Ob sobotah samo zjutraj

S tem odrezkom imate
5% POPUSTA

S sabo prinesi časopis ali izreži to reklamo!
Popust se ne seštevava z drugimi reklamnimi ponudbami.

NOVI
GLAS

ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljč, e-mail palj@noviglas.eu

Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik prof. Peter Černic

Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.eu

Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.eu

Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.eu

www.noviglas.eu

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD, tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 100 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

PODPORNA LETNA NAROČNINA: 100 evrov

Bančni podatki: IBAN: IT 67 M 05484 12401 001570069280, SWIFT ali BIC koda: CIVIIT2C, naslovljen na: Zadruga Goriška Mohorjeva - P.zza Vittoria/Travnik 25 - 34170 GORICA.

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Publistar, ul. Treppo 5/B - Videm.

Tel. št. 0039 0432 299664 - Faks 0039 0432 512095 - E-mail info@publistarudine.com

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo

za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu

Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To številko smo poslali v tisk v torek, 27. maja, ob 14. uri.

Podelitev bralnih značk učencem Večstopenjske šole Gorica

Radoživo vzdušje ob prazniku navdušenih bralcev

Prireditvi ob podeljevanju bralnih značk pridnim bralcem, učencem Večstopenjske šole v Gorici, v katero spadajo OŠ Oton Župančič iz Gorice, Fran Erjavec iz Štandreža, Josip Abram iz Pevme, OŠ Alojz Gradnik iz Števerjana in Ludvik Zorzut iz Bračana ter tudi nižja srednja šola Ivan Trinko iz Gorice, sta letos, 22. maja 2014, potekali nadvse živahno in razigrano. Da je bilo tako, ima prav gotovo veliko zaslugo letošnji gost, slovenski otroški in mladinski pisatelj Primož Suhodolčan (23. maj 1959, Črna na Koroškem). Na oder Kulturnega centra

Primož Suhodolčan

Lojze Bratuž so ga ob čarovniških besedah "hokus pokus, bamber bam, pravi pisatelj pridi k nam!" stoji z zaprtimi očmi na spodbudo učiteljice Barbare Rustja, že vrsto let sproščene povezovalke te prijetne prireditve, "pričarali" osnovnošolci, ki so se dopoldne zbrali v veliki dvorani KCLB. Med njimi so v prvi vrsti sedele gostje, prof. Andreja Duhovnik, svetovalka za slovenske šole v Italiji na Zavodu Republike Slovenije za šolstvo, ki vestno spremlja šolsko delo v zamejstvu, predsednica

društva Bralna značka v Sloveniji, dr. Dragica Haramija, in Manca Perko, generalna sekretarka istega društva. Pisatelj Primož Suhodolčan, ki ima za seboj kakih sto napisanih knjig, "v glavi pa še kakih 72", kot je sam prešerno dejal, je v otrocih zbudil smeh že, ko se je hudomušno predstavil, rekoč, da mu poleg drugih vzdevkov, ki so mu jih nprtili, sedaj najraje pravijo "Popek", ker ima "daleč najbolj lačen popek na svetu". Ta ga zjutraj neustavljivo vodi do hladilnika, ki je tudi njegova "najljubša domača žival"; njegov najljubši šport je "napad na hladilnik", njegova najljubša knjiga pa "jedilni list kitajske restavracije"! V takem šegavem slogu jim je povedal, da je bil v Gorici - opisal jo je kot kakšno velemesto - že v davnih časih, ko so tod leteli dinosavri... Otroci so med nalezljivim smehom, ki se je širil po dvorani, izvedeli, da je najstrašnejša žival papiga! Njegova je zelo rada pela oz. zlagala take pesmice, ki so ga spravljal v veliko zadrego in tudi nemilost v šoli, pri sorodnikih... Vse je pripovedoval v tako razposajenem tonu in z gla-

dar prišli predstavniki posameznih šol, da bi jih učiteljice zaslužnim učencem kasneje izročile v razredih. Na oder so stopili tudi superbralci, taki, ki so prebrali veliko število knjig; iz drugih razredov jih je bilo kar trinajst, iz tretjih devet, iz četrth deset in iz petih sedem. Petošolci so iz rok predstavnice Odbora staršev Metke Petterin prejeli še dodatni knjižni dar - Cankarjeve Črtice - s posvetilom: *Knjiga odpira nešteta obzorja, preganja dolgčas, poteši radovednost, gradi*

Dragica Haramija, Manca Perko in Andreja Duhovnik

mostove v svetove polne domišljije. Odbor staršev ti jo zato poklanja z željo, da bi vedno ostala nepogrešljiva prijateljica in ne samo bežna znanca, ki si jo spoznal v teh prvih letih svojega šolanja. Priložnostna darila so z žrebom osrečila še vrsto učencev iz posameznih šol. S himno Bralne značke Dežela branja se je končala živahna prireditev, na kateri je spregovorila tudi Dragica Haramija, ki se je zahvalila za povabilo in

zahvalo namenila tudi mentorjem. Izrazila je veselje, ker se je zbralo toliko otrok, in učencem zaželela, da bi brali vse življenje. Barbara Rustja pa se je ob koncu zahvalila vsem, ki so pripomogli k prireditvi, tudi Kulturnemu centru Lojze Bratuž, ki je dal na raznižešolce in jim čestitala za uspešno branje in med drugim povedala, da je Bralna značka v Sloveniji stara že 54 let, v zamejstvu pa malo manj. Profesorica slovenščine, zgodovine in zemljepisa Rosanda Volk, ki je povezovala prireditev, je dejala, da so profesorji tudi letos spodbujali učence k branju, in obrazložila, da so morali leti za prejetje bralne značke prebrati sedem slovenskih in prav toliko italijanskih knjig. Povedala je, da imajo še drugo mepolago dvorano in bo kril stroške zanjo. V avditoriju slovenskega višješolskega središča v ulici Puccini pa je istega dne popoldne bilo svečano podeljevanje bralnih priznanj za učence nižje srednje šole Ivan Trinko iz Gorice. Tudi tu je bil častni gost pisatelj Suhodolčan, ki je stresel iz rokava kar nekaj hudomušnih misli o knjigi kot "najboljši" prijateljici, zatrdil z dokazom, da, če se manj učiš, več znaš, in nanizal kopico "resničnih" nezdod, v katerih so bile protagoniste njegova glava in najstniške nerodnosti, v katerih so se zlahka prepoznali tudi sami poslušalci. Med temi so bile tudi že prej omenjene prof. Duhovnikova, Manca Perko in Dragica Haramija, ki je pozdravila

IK

Tudi hokejisti na rolerjih uspešni Na Pikelcu se spet obeta A1 liga

Niz napredovanj se nadaljuje, kakšna sezona za naš šport! Jadran v košarki, Vesna (in Primorje) v nogometu, Olympia v odbojki, zdaj pa še Polet v hokeju in line. Krog je sklenjen v vseh moštvenih panogah, ki jih gojimo. In še je v igri za morda najbolj prestižen prestop Kras v nogometni elitni ligi. Tokrat je v ospredju najbolj svež dosežek, vrnitev hokejistov na rolerjih

rednem delu, kar pa ni bilo dovolj za neposreden preskok. Potreben je bil še neugoden playoff, tudi tu pa so tako v polfinalu kot v finalu pometli z nasprotnikom (Modeno in Montebelluno) v samih dveh dvobojih, torej brez poraza. Kar je najlepše, proslavljali so na domačem kotalkališču na Pikelcu v objemu zvestih in letos vedno izjemno številnih navijačev. V soboto je bil na Opčinah pravi športni praznik, tik pred slavljenjem je vzdušje delno skalilo le nepotreben pretep na ploščadi zaradi preveč razgretih strasti in prepovedanega udarca na igrišču. Uspeh poletovcev je sad številnih

še danes v njej vztraja. Vloga teh veteranov (Samo, Mitja in Mojmir Kokorovec ter Poloni, ki jih imajo krepko čez štirideset) in ostalih izkušenih mož (kapetan Battisti, Deiac) je bila namreč letos ključna. Da pa klub deluje in ima iz leta v leto obnovljen in izboljšan športni center, priča tudi stalna prisotnost na domačih tekmah - kar ne bi bilo samo po sebi umevno - društvenih kotalkaric in njihovih staršev. Skratka, v malem agregacijsko središču, ki smo ga s športnim predznakom - na Opčinah, ki so velika vas za večino Slovencev, morda pogrešali. Nekako po sistemu, srečanje družin za sobotno pizzo in nato skupen ogled tekme, v zdravem okolju, kjer se otroci lahko igrajo, starši pa poklepajo na stopnišču. Tudi ta uspeh si lahko Polet šteje v čast.

Po pretekani noči in prespani nedelji pa je prišel tudi ponedeljek, ko se je tvorcem te zgodbe že postavilo vprašanje, kako naprej. V primerjavi s kakim letom prej, ko so se v bistvu odpovedali predragi prvi ligi, so v naši edini stvarnosti, ki se ukvarja s hokejem, menda v stanju, da sprejmejo izziv najvišjega tekmovanja. Pred leti je bilo denarja povsod več, federacija je lahko tudi več zahtevala (zlasti za pristojbine za registracijo tujcev), danes pa so razmere spremenjene. Po kakovosti igralcev bi Polet Kwins menda lahko vzdržal A1, predsednik Marino Kokorovec je celo izjavil, da bi bilo v sedanjih zasedbi njegovo mesto nekje v zlati sredini. Na dlani pa je, da bodo oranžno-črni izdatke omejili na minimum, morda s kako okrepitevijo iz Slovenije in predvsem z zaupanjem svojim močem, se pravi doma vzgojenim fantom, ter potrditvijo trenerja Deana Rusanova, ki je bil kot strateg režiser tega dosežka.

HC

uspešnih dejavnikov. V prvi vrsti zanesenjaštva klubske uprave in športnih delavcev, ki korak za korakom spremljajo ekipo in so med sabo predvsem prijatelji. Delo v društvu se kaže tudi v bogatem mladinskem hokejskem pogonu, ki je zadnja leta pridelal, drugo za drugo, vrsto ustreznih zamenjav (Cavaliere, Fabietti, Gallessi, Mariotto in drugi) za zlato generacijo kwinsov, tisto, ki je celo že začela to zgodbo pred dvajsetimi leti in deloma

na skalnatih kraških gmajnah. Velik del udeležencev lepega glasbeno-gledališkega dogodka se je pripeljal z avtobusom e'Storia, saj je bila ta prireditev izvedena v sodelovanju s Festivalom e'Storia, ki je prav te dni potekal na Goriškem. Trpke občutke, ki so prevevali srca, so poslušalci ublažili s kozarci žlahtnega vina, in sicer pristnega, čistega terana in belega vina, izdelanega iz 80

S 7. strani Trpko pretakanje ...

Glasbo, v kateri je bilo zaznati bolečino in bridkost, sta sestavila Gabriele Melchior in Enrico Maria Milanesi. Celoten spored je bil pretresljiv poklon tistim, ki so v mladosti morali obleči vojaško suknjo in so doživeli vojne strahote ali celo izgubili življenje v bojih

% malvazije in 20% vitovske, kot je pred začetkom programa obrazložila Nataša Čerinic, ki se z možem ukvarja z vinogradništvom. Občinstvu je strnjeno povedala, kako je bilo na Vrhu med prvo svetovno vojno vse porušeno in kako so morali vaščani, in seveda tudi njeni domači, začeti vse znova z obnovo domačij, na zemlji, ki je bila prepojena s krvjo. Rekla je tudi, da se njemu očetu Venku po štirinajstih letih pri-

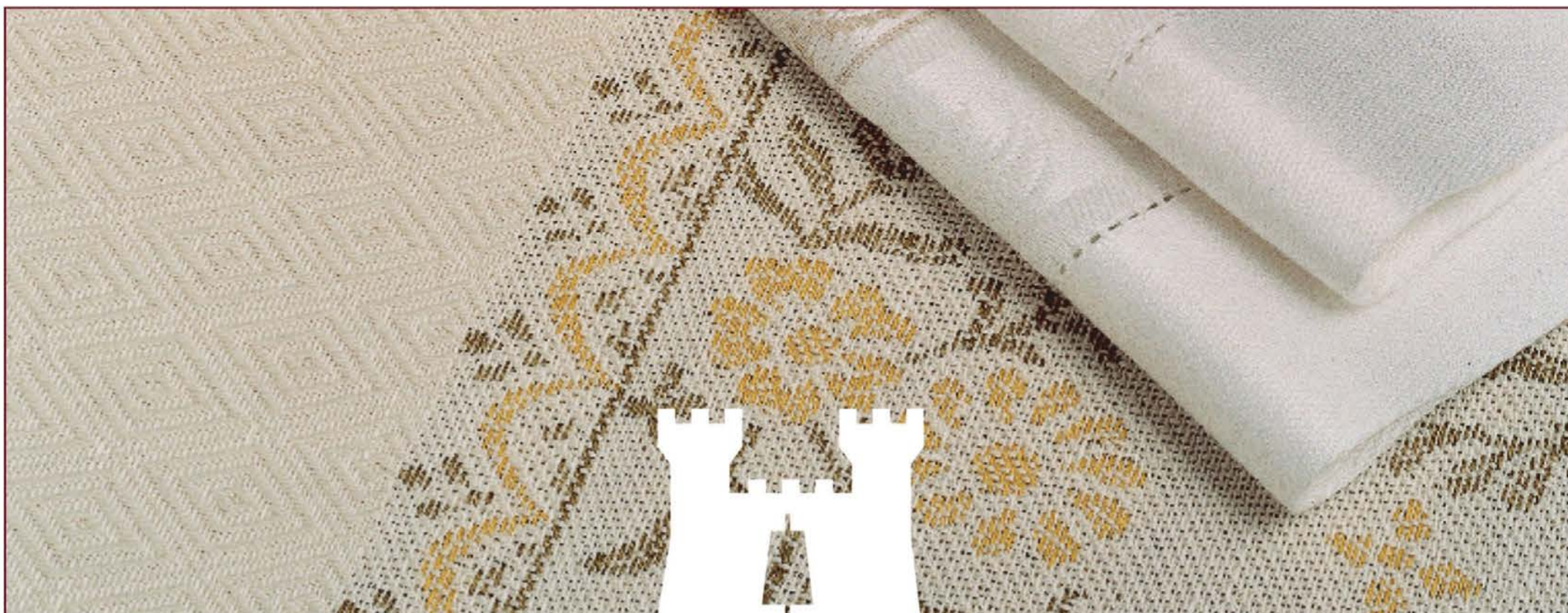

Oblikovalci glasbeno gledališkega dogodka

zadevanj uresničuje sen: končno bo Rubijski grad, v katerega je vložil toliko energije, zasijal v nekdanji lepoti. Razložila je še, da njihovo vinogradništvo sloni popolnoma na biološkem načinu gojenja in obdelovanja trt, pri katerem ciljajo na visokokakovosten pridelek. To je lahko zaznal, kdor je v petek poskusil njihova vina in si pri tem privezal dušo s slastnimi slanimi in sladkimi dobrotami, ki jih je ponudila Locanda Devetak z Vrha Sv. Mihaela. Prireditve v sklopu Kras@event@Carso vključujejo namreč tudi enogastromnske pokušnje značilnih krajevnih pridelkov.

Alessandra Schettino

CARNICA ARTE TESSILE

IMBELLINUM

za ljubitelje lepih stvari

33029 villa santina / ud / ul. nazionale 14
tel. št. +39 (0)433 74129 faks +39 (0)433 747529

- ▶ GORICA - Ul. Garzarolli 109/a - Tel. 0481.521433
- ▶ RONKE - Ul. Redipuglia 17
(nasproti cerkvi) - Tel. 0481.474887

Akustično središče

Soncin

V našem **Akustičnem središču Soncin** boš vedno našel pozornost kvalificiranega tehnika, ki ti bo na razpolago in ti bo znal prisluhniti. Vse naše kliente namreč skrbno spremljamo na poti **slušne rehabilitacije** in z nudenjem navodil za dobro uporabo **slušnega aparata**.

TU PRI NAS BOŠ NAŠEL:

- ▶ Digitalne in analogne slušne aparate najboljših znamk
- ▶ Vsak dan informacije in brezplačno testiranje
- ▶ Baterije in dodatno opremo

Obiščite nas z zaupanjem, tudi Ti boš lahko spoznal, da imaš pravico do brezplačnega slušnega aparata, stroške katerega bo v celoti kril Državni zdravstveni inštitut

ZA NEOBVEZUJOČ ZMENEK, TUDI NA
DOMU, POKLIČI NA 0481.521433

Nove Tehnologije
so skoraj nevidne

▶ Slišati pomeni živeti bolje

